

Közlemény a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának 1979. november 1-i üléséről

II.

A Központi Bizottság meghallgatta és elfogadta a XII. kongresszus előkészítésének feladatait összegező előterjesztést. Úgy határozott, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt XII. kongresszusa 1980. március 24-én kezdje meg munkáját.

A Központi Bizottság az alábbi napirendi javaslatot terjeszti a kongresszus elé:

1. A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának beszámolója a XI. kongresszus határozatainak végrehajtásáról, a párt feladatairól.

2. A Magyar Szocialista Munkáspárt Ellenőrző Bizottságának beszámolója.

3. A fellebbviteli bizottság jelentése.

4. A Központi Bizottság és a Központi Ellenőrző Bizottság tagjainak megválasztása.

A Központi Bizottság a vitában megtárgyalta a kongresszusi irányelveket, és úgy határozott, hogy a véglegesített dokumentumot decemberben nyilvánosságra hozza. Az irányelveket a kommunista taggyűléseken,

pártterkezteken vitassák meg, a pártönkivüliek véleményét is kéri ki, és tegyék meg észrevételeiket.

A Központi Bizottság felkéri a Szakszervezetek Országos Tanácsát, a Kommunista Ifjúsági Szövetséget, a Központi Bizottságot, a Hazafias Népfront Országos Tanácsát, az Országos Szövetkezeti Tanácsot, a Magyar Nők Országos Tanácsát és a Magyar Tudományos Akadémia elnökségét, hogy a kongresszusi irányelveket tárgyalja meg és véleményezze. (MTI)

A magyar társadalom a fegyverkezési verseny megállítását követeli

Az Országos Békatanács főtájtikárának nyilatkozata

Széles körben mozgósítottak, eredményesek voltak hazánkban az immár hagyományosan megrendezett ENSZ leszerelési hét szerdán befejeződött magyarországi rendezvényei. Az akcióorozat elérte célját, vagyis azt, hogy közvéleményünk jobban megismerkedhessen a korunk egyik globális problémájának, különös tekintettel az európai kontinens békejére és leszerelésre és az enyhülés kapcsolatos időszerű feladataival. Lakosságunk legkülönbözőbb rétegei az elmúlt napokban lezajlott konferenciákon, gyűléseken és fórumokon ismét kifejezésre juttatták szilárd meggyőződésüket: erősíteni kell a nemzetközi békemozgalom összefogását a politikai enyhülés eléréséig. Eddigi eredményeink megszilárdításáért és katonai enyhülésre történő kiegészítésért — hangsúlyozta Kovács Béla, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára, az Országos Békatanács főtájtikára, az ENSZ leszerelési hetének magyarországi eseményeit értékelő, az MTI munkatársának adott nyilatkozatában.

A Békévilág-tanács július 7-i felhívását elfogadva és valóra váltva, a leszerelési akcióorozatban október elején magyar-osztrák határalkotón fogadtuk a nemzetközi békefőnököt, és közös álláspontot fogadtunk el a tömegpusztító fegyverek betiltásáról. Hazánkban járt a nemzetközi békefőnök holland kezdeményező bizottságának küldöttsége, amely leszerelési fórumon találkozott a csepeli üzemek Béke és Barátság brigádjának tagjaival. Vendégeink az OBT leszerelési bizottságával közösen állást foglaltak abban, hogy szünetelni kell a tömegpusztító fegyverek elleni nemzetközi küzdelmet, s ennek érdekében fejleszteni, erősíteni kell a nemzeti békemozgalom együttműködését. Az OBT küldöttsége a nemzetközi békefőnököt lenygel barátainknak átadva részt vett a Csepeli iparművezési üzemek dolgozóinak nagygyűlésén. A lengyel dolgozók és mozgalmunk képviselői nyugtalanúságunknak adták kifejezést a Guantánamo környéki amerikai hadgyakorlatok miatt, s felhívták a figyelmet a szovjet haderőcsökkentési kezdeményezések jelentőségére. Október 15-e és 25-e között a Szabolcs-Szatmár megyei Tanács Gyógyászati Központjának, illetve a Nyiregyházi Konzervgyár dolgozóinak nagygyűlésén, az OBT leszerelési bizottságának budapesti ifjúsági fórumán, valamint a termelőszövetkezeti mozgalom agráripari szakembereinek dunavarsányi találkozóján emelték föl tiltakozó szavukat a résztvevők a Pershing-II. és a szárnvaszrakéták nyugat-európai elhelyezésével kapcsolatban amerikai tervekkel szemben. Számos új politikai, hadászati, gazdasági tendencia és összefüggés bemutatásával, értékelésével járult hozzá békemozgalomunk tudományos megalapozottságának erősítéséhez az ENSZ leszerelési hét nyitó rendezvényeként lezajlott budapesti konferencia. Két-száz résztvevő 11 korreferátum és hozzászólás tükrében tekintette át a fegyverkezési verseny megállításával kapcsolatos időszerű kérdéseket, különös tekintettel az európai kontinens békejére és biztonságára. Nógrád megyében és az ország sok más vidékén az egyházak és a papi békemozgalom képviselői is hangot adtak meggyőződésüknek: az egész emberiség jövőjének, boldogulásának a leszerelés az egyik legfontosabb záloga.

— Az idei ENSZ leszerelési hét nemzetközi és hazai rendezvényeinek központi témájává vált a SALT-II szerződés aláírása után kialakult helyzet, s az amerikai „csomagterv”, amelynek megvalósítása esetén Nyugat-Európában középtávú rakétákat helyeznének el. Ez mindenképpen a fegyverkezési verseny folytatásához vezetne, amely kontinensünk és a világ minden békeszerető emberének jogos aggodalmát váltja ki.

A hazánkban lezajlott különböző országos és helyi rendezvények felszólalói aggodalommal állapították meg: a fegyverkezési verseny új és nagyon veszélyes szakaszához érkezett. Ezért itt az idő, hogy — a Békevilág-tanács felhívásának megfelelően — megállítsák a pusztulással fenyegető, az egész emberiség anyagi és szellemi erőforrásait soha nem látott mértékben pazarló minőségi

és mennyiségi haditechnikai erőpróbat.

— A magyar nép tömegei — a Szovjetunió, a szocialista közösség, a Magyar Népfront kormányának kitaró beketőrvései támogatva — egységesen követelik a tömegpusztító fegyverek minden fajtájának betiltását és azt, hogy haladéktalanul hagyjanak fel a neutronfegyver, a középtávú rakéták nyugat-európai elhelyezésének tervével. Közvéleményünk az enyhülést szem előtt tartva azt várja, hogy az amerikai szenátus ratifikálja a SALT-II szerződést, utat nyitva a SALT-III előkészítéséhez, elősegítve a közép-európai haderőcsökkentési tárgyalás eredményes folytatását. A magyar békemozgalom egyetemeséről, támogatásáról biztosítja a nyugat-európai tőkés országok békemozgalmaikat, közvéleményét — amely a Szovjetunió egyoldalú közép-európai haderőcsökkentési kezdeményezése nyomán — a NATO-hatalmak konkrét leszerelési, haderőcsökkentési és fegyverzetkorlátozási intézkedéseit szorgalmazza.

— Társadalmunk mely megdöbbenéssel értesült arról, hogy amikor szerte a világon az ENSZ leszerelési hét alkalmából az emberek a fegyverkezést ellen emelték fel a szavukat, akkor a dél-afrikai fajúldozó rendszer nukleáris robbantást hajtott végre. Az Országos Békatanács tiltakozott és tiltakozók a veszedelmes fenyegetés ellen, s megbélyegzi a dél-afrikai nukleáris fegyverkezés felbujtót, végrehajtót és támogatóit is — fejezte be nyilatkozatát Kovács Béla.

Korábban nyugati hírgyűlések és rádióadók bangkoki értesülésekre támaszkodva olyan híreket közöltek, melyek szerint „a vietnami tüzéréség, a Pol Pot-maradványokat támadva, thaiföldi területeket is lőtt”. Jellemző eset, hogy a thaiföldi hadügyminisztérium volt kénytelen cáfolni egy olyan hírt, miszerint „a vietnami támadásnak egy halottja és hét sebesültje volt”. Mint Hanoiban rámutatnak, a tendenciózus állítások Vietnam és Thaiföld viszonyának megromlását szolgálják, azt követően, hogy a két ország megállapodott a nyilvános polémia beszüntetésében, a problémák diplomáciai úton történő rendezésében.

— Társadalmunk mely megdöbbenéssel értesült arról, hogy amikor szerte a világon az ENSZ leszerelési hét alkalmából az emberek a fegyverkezést ellen emelték fel a szavukat, akkor a dél-afrikai fajúldozó rendszer nukleáris robbantást hajtott végre. Az Országos Békatanács tiltakozott és tiltakozók a veszedelmes fenyegetés ellen, s megbélyegzi a dél-afrikai nukleáris fegyverkezés felbujtót, végrehajtót és támogatóit is — fejezte be nyilatkozatát Kovács Béla.

— Társadalmunk mely megdöbbenéssel értesült arról, hogy amikor szerte a világon az ENSZ leszerelési hét alkalmából az emberek a fegyverkezést ellen emelték fel a szavukat, akkor a dél-afrikai fajúldozó rendszer nukleáris robbantást hajtott végre. Az Országos Békatanács tiltakozott és tiltakozók a veszedelmes fenyegetés ellen, s megbélyegzi a dél-afrikai nukleáris fegyverkezés felbujtót, végrehajtót és támogatóit is — fejezte be nyilatkozatát Kovács Béla.

— Társadalmunk mely megdöbbenéssel értesült arról, hogy amikor szerte a világon az ENSZ leszerelési hét alkalmából az emberek a fegyverkezést ellen emelték fel a szavukat, akkor a dél-afrikai fajúldozó rendszer nukleáris robbantást hajtott végre. Az Országos Békatanács tiltakozott és tiltakozók a veszedelmes fenyegetés ellen, s megbélyegzi a dél-afrikai nukleáris fegyverkezés felbujtót, végrehajtót és támogatóit is — fejezte be nyilatkozatát Kovács Béla.

— Társadalmunk mely megdöbbenéssel értesült arról, hogy amikor szerte a világon az ENSZ leszerelési hét alkalmából az emberek a fegyverkezést ellen emelték fel a szavukat, akkor a dél-afrikai fajúldozó rendszer nukleáris robbantást hajtott végre. Az Országos Békatanács tiltakozott és tiltakozók a veszedelmes fenyegetés ellen, s megbélyegzi a dél-afrikai nukleáris fegyverkezés felbujtót, végrehajtót és támogatóit is — fejezte be nyilatkozatát Kovács Béla.

— Társadalmunk mely megdöbbenéssel értesült arról, hogy amikor szerte a világon az ENSZ leszerelési hét alkalmából az emberek a fegyverkezést ellen emelték fel a szavukat, akkor a dél-afrikai fajúldozó rendszer nukleáris robbantást hajtott végre. Az Országos Békatanács tiltakozott és tiltakozók a veszedelmes fenyegetés ellen, s megbélyegzi a dél-afrikai nukleáris fegyverkezés felbujtót, végrehajtót és támogatóit is — fejezte be nyilatkozatát Kovács Béla.

— Társadalmunk mely megdöbbenéssel értesült arról, hogy amikor szerte a világon az ENSZ leszerelési hét alkalmából az emberek a fegyverkezést ellen emelték fel a szavukat, akkor a dél-afrikai fajúldozó rendszer nukleáris robbantást hajtott végre. Az Országos Békatanács tiltakozott és tiltakozók a veszedelmes fenyegetés ellen, s megbélyegzi a dél-afrikai nukleáris fegyverkezés felbujtót, végrehajtót és támogatóit is — fejezte be nyilatkozatát Kovács Béla.

Adatokat szolgáltat az Interkozmosz-20

MOSZKVA

Eljuttatta már az első adatokat a földi megfigyelő állomásokhoz a szocialista országok együttműködésével készült új mesterséges hold, az Interkozmosz-20. Az új szputnyik elsősorban a tengerkutató szolgálja. Leglényegesebb része az a berendezés, amely a nyílt tengeren, bójákön elhelyezett adathozzó műszerek közléseit dolgozza fel, és már összegezett formában továbbítja a földre. Ilyen bójákat helyeztek el az Atlanti-, a Csendes- és az Indiai-óceánon, a Fekete- és a Kaspi-tengeren. A mesterséges hold az adott körzet fölött áthaladva működésbe hozza a bóják adatközlő berendezéseit. A szputnyikra érkező adatokat a fedélzeti számítógép dolgozza fel, csoportosítja, rendszerezi és már ilyen formában küldi le földi parancsra a Szovjetunió, Bulgária, Csehszlovákia, az NDK, Kuba és Magyarországra területére, az ott levő megfigyelő állomásokhoz. A számítógép elkészítésében szovjet, NDK-beli és magyar tudósok vettek részt, és mint Szabó Imre, a budapesti Műszaki Egyetem rektorhelyettese elmondotta, az együttműködés eredményeként olyan különleges berendezést sikerült létrehozni, amelynek működéséhez nagy eredményeket fűznek a tudósok.

Vietnami cáfolatok

HANOI

Zalai István, az MTI tudósítója jelenti:

Hanoiiban hivatalosan visszautasították azokat a nyugati hírgyűléseket, amelyek szerint a Kambodzsában állomásozó vietnami erők tüzérésége thaiföldi területeket lőtt volna, sebesüléseket okozva thaiföldi polgári személyek között. A VNA hírgyűléseket felhatalmazták annak közlésére, hogy ezek a jelentések teljesen alaptalanok, s csupán Vietnam és Thaiföld szembeállítását célozzák.

Korábban nyugati hírgyűlések és rádióadók bangkoki értesülésekre támaszkodva olyan híreket közöltek, melyek szerint „a vietnami tüzéréség, a Pol Pot-maradványokat támadva, thaiföldi területeket is lőtt”. Jellemző eset, hogy a thaiföldi hadügyminisztérium volt kénytelen cáfolni egy olyan hírt, miszerint „a vietnami támadásnak egy halottja és hét sebesültje volt”. Mint Hanoiiban rámutatnak, a tendenciózus állítások Vietnam és Thaiföld viszonyának megromlását szolgálják, azt követően, hogy a két ország megállapodott a nyilvános polémia beszüntetésében, a problémák diplomáciai úton történő rendezésében.

Hanoiiban visszautasították azokat a nyugati hírgyűléseket, amelyek szerint a Kambodzsában állomásozó vietnami erők tüzérésége thaiföldi területeket lőtt volna, sebesüléseket okozva thaiföldi polgári személyek között. A VNA hírgyűléseket felhatalmazták annak közlésére, hogy ezek a jelentések teljesen alaptalanok, s csupán Vietnam és Thaiföld szembeállítását célozzák.

Lisszabonban megbeszélést folytatott egymással Maria de Lourdes Pintassilgo portugál miniszterelnök és Jasszer Arafat, a PFSZ vezetője

A századik

Kiszámították: éppenséggel a századik államcsíny zajlott le csütörtökön Bolíviában. A másfél, száz esztendeje független latin-amerikai állam élen egymást váltották a junták. Tábornokok és ezredek írták be — többnyire vérell — a nevüket Bolívia történetébe.

Ézúttal némileg rendhagyó államcsíny történt. Először is: már hetek óta híre ment, hogy „La Pazban készül valami”. Márpedig az eddigi puccsokat általában éppen a meglepetésszerű lázadás jellemezte. Abban sem követi az előzőek példáját Alberto Natusch Busch ezredes, hogy nem tisztársainak diktatúráját, hanem — milyen ritka eset Bolívia történetében! — polgári demokratikus rendszert döntött meg (ha ugyan megdöntötte az előző rezsimet; a hírek ugyanis meglehetősen ellentmondóak).

Walter Guevara Arze augusztus óta állt az ország élén. A korábban megtartott választásokon a baloldali jelöltje: Hernan Siles Zuazo győzött. A jobboldali többségű parlament azonban megakadályozta, hogy elfoglalja a legmagasabb közjogi méltóságot. Akit a jobboldal szeretett volna ebben a tisztségben látni, annak viszont a baloldal állta útját: Victor Paz Estenssoro sem lett az ország elnöke. A pathhelyzetben Guevara Arze kapott ideiglenes megbízatást.

Egyelőre nem tudni, mi a törvényes elnök sorsa. Egy rádióüzenetben az ország lakosságát a hatalom bitorlóival szembeni ellenállásra szólította fel. Tudni vélik azt is, hogy minisztereivel telefonon keresztül összeköttetésben áll. Kabinetjének mindössze egyetlen tagja állt át a lázadókhöz: a korábbi hadügyminiszter, aki az újonnan sebtiben megalakított puccsista kormányban is szerepet kapott.

Több párt és baloldali szervezet — köztük a Bolíviai Munkásközpont, amely a szakszervezeteket tömöríti — szembe helyezkedett az új juntával. A két legjelentősebb vidéki helyi erővel egyelőre nem döntötte el, csatlakozik-e Busch ezredeshez. A parlament megerősített tisztségében Guevara Arzét, és megfosztotta jogaitól az államcsínyrel rokonszenvező képviselőket és szenátorokat. Ellenlépéseket az ónhatalmúan magát államfővé kikiáltó ezredes foszlatta a parlamentet, és az egész ország területére rendkívüli állapotot hirdetett ki.

Valószínű, hogy a puccs mögött Hugo Banzer tábornok áll, aki 1971–1978 között Bolívia egyik legvéresebb periódusát fémjelozte. A változatlanul nagy tekintélyű hajdani diktátor szervezkedéséről már hónapok óta beszéltek Busch az egykori Banzer-kormányban miniszter volt. Meglehet, mostani fellépésével csupán Banzer számára tisztította meg a terepet. Más kérdés, hogy Bolívia demokratikus erői miként válaszolnak e súlyos kihívásra.

Gyapay Dénes

Hazaérkezett Algírból a magyar párt- és kormányküldöttség

Pénteken hazaérkezett Algírból a párt- és kormányküldöttség, mely Biszku Bélának, az MSZMP Politikai Bizottsága tagjának vezetésével részt vett az Algériai Demokratikus és Népi Köztársaság nemzetközi ünnepén, a fegyveres forradalom kitörésének 25. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségeken. Biszku Béla fogadta Bendzseddin Sadii, az Algériai Demokratikus és Népi Köztársaság elnöke, az FLN párt főtájtikára. A szíves, baráti beszélgetésen megerősítették hazánk és Algéria közötti kapcsolatokat továbbfejlesztésére irányuló készséget, a minden területre kiterjedő együttműködés elmélyítésének szükségességét. A találkozóon részt vett Benahmer Abdelghani miniszterelnök, Mohamed Benjahia külügyminiszter, az FLN párt Politikai Bizottságának tagjai, valamint Rácz Pál külügyminisztériumi államtitkár és Széphelyi Zoltán, hazánk algériai nagykövete. (MTI)

Feloszlatták Bolívia parlamentjét

Walter Guevara Arze, Bolívia csütörtökön államcsínyrel megdöntött elnöke — aki hírgyűléseket jelentések szerint „illegitímabba vonult” — a késő esti órákban ismeretlen helyről sugárzott rádióüzenetben felszólította az ország lakosságát: szálljon szembe a jobboldali hatalombitorlókkal. Bejelentette, hogy változatlanul az ország elnökének tekint magat, és azt hangsúlyozta, hogy a bolíviai demokrácia egyetlen biztosítéka az ő elnöki mandátumának megőrzése.

Guevara Arze — aki mellett hadügyminisztere kivételével valamennyi miniszter kitarott — törvényesnek minősítette a bolíviai munkásközpont által meghatározatlan időre meghirdetett általános sztrájkot, és felszólította a politikai pártokat: szervezzenek hasonló ellenállási akciókat Alberto Natusch Busch ezredes törvénytelen rezsimje ellen. Az illegitímabba vonult államfő közölte: nemzetközi támogatást kér az ország törvényességének megvédéséhez az ENSZ-től, az Egyesült Államoktól, az Amerikai Államok Szervezetétől, az Andok-egyezmény országaitól, az el nem kötelezett országok mozgalomától és más szervezetektől.

A bolíviai parlament csütörtöki rendkívüli ülésén hozott határozatában megerősítette elnöki tisztségben Guevara Arzét, és megfosztotta jogaitól azokat a szenátorokat és képviselőket, akik együttműködtek az államcsíny végrehajtóival.

Alberto Natusch Busch ezredes, aki törvénytelenül kikiáltotta ki magát Bolívia államfőjévé, „elnöki minőségében” eskütelre fogadta a csütörtökön megalakult új kormány minisztereit. Az új kabinet — az EFE jelentése szerint — katonai és polgári személyiségekből áll.

Az AP beszámolója szerint Julio Herrera, a megdöntött kormány hadügyminisztere közölte Busch ezredessel: a hadsereg támogatja az államcsíny. Egyes jelentések szerint azonban az ország két legfontosabb helyi erőse még nem csatlakozott Natusch Buschhoz.

A legfrissebb jelentések szerint az új bolíviai junta feloszlatta a parlamentet, és rendkívüli állapotot hirdetett ki az egész országban. (MTI)

MIT JELENKOR

Eszmeismeréni résztvevője. Bo az elkötelezett életél összefüggésben kommunista feladatokkal, és a sok megítélésről, a bíráló és magartatásáról. Sorozatunk laszadója Solyó püspökkladányi Termelőszövetkezeteségének titkára.

— Öszintén gondoltam meg erre. Maga a kommunista — iszik el manapság hétköznap nem effélék az embert. Teszi a dolgát: feladataiban, és ményekben rej, hogy mit is jelent a tisztának lenni.

— A követel, dig egyre mag, már kevés az, jól dolgozik, rendes, szorgalmat emiatt — ajánlanak egy idő óta kegyek. Legyen az dolgozó vagy szerezzen felvézonyos jártassgalmi munkában a KISZ-ben, akkor másutt, sem merülhet. Nem ahhoz, hogy funkcióit nem ahhoz, tevékenykedjen — Ezt mérte

Hobbik

Subák, hímpek, festményelráteses terítők, kerámiaák, vadatékók díszítik bonafelvásárló Vállalat Szechedánjának szép. Az izlésesen beremben emberi káját, az ember eredményét látkiállítását.

Első ízben re latal KISZ-szerkiállítás. Próbárra, hogy vajrekben mennyi a kitárlkozás hajlandók othzött alkotásaimások szemé. Némelyik bern valóban az aleredménye; a hittel készített.

A kiállított d tunkkor csak tak. Ugyanis a vazata dönti mondták a ren melyik lesz a napig csak a s történt a szavakész napon a is felkerült a

Az első ilyelítésre 30 vállküldte be munmennyien szerálnálják szabad amit most ide ször húzódozta KISZ-esek mivégimentek égozókat, ho részt a kiáll megtrt a jég jelentkeztek a

A bemutatúrt. Ezt a vál megállapítottá ben is szabad totstának hasznnyekre. Már előjövöre minden rendezik a k ahol a dolgozó ben termelt n termékekből a mutatót.

S az ember zótti kapcsoló jobb és tartá ismerésének pen hasznos f

dik

századik államcsiny
A másfél, száz esz-
állam élén egymást
ezredesek írták be —
livia történelmébe.

csiny történet. Elő-
hogy „La Pazban ké-
puccsokat általában
s jellemezte. Abban
Alberto Natusch Busch
diktatúráját, hanem
enében! — polgári
meg (ha ugyan meg-
ek ugyanis meglehe-

as óta állt az ország
sztasokon a baloldali
yözött. A jobboldali
akadályozta, hogy el-
mértóságot. Akit a
tisztviselést látni, an-
Victor Paz Estensoro
helyzetben Guevara
st.
nyes elnök sorsa. Egy
gát a hatalom bitor-
otta fel. Tudni vélik
non keresztül össze-
dössze egyetlen tagja
ügyminiszter, aki az
accista kormányban

— köztük a Bolíviai
vezeteket tömöríti —
al. A két legjelentő-
sem döntötte el, csat-
arlament megerősítet-
megfosztotta jogaitól
képviselőket és szená-
almán állam-
a parlamentet, és az
állapotot hirdette ki.
Hugo Banzer tábor-
via egyik legvéresebb
lanul nagy tekintélyű
már hónapok óta
zer-kormányban mi-
fellépésével csupán
terepet. Más kérdés,
miként válaszolnak e

Gyapay Dénes

ól a magyar küldöttség

megerősítették hazánk
geria közötti kapcsolata-
továbbfejlesztésére írá-
készséget, a minden te-
re kiterjedő együttmű-
elmélyítésének szükség-
sét. A találkozó rész-
Benahmer Abdelghani
szterelnök, Mohamed
ahia külügyminiszter, az
párt Politikai Bizottsá-
g tagjai, valamint Rácz
külügyminisztériumi
alkár és Széphegyi Zol-
názánk algériai nagykö-
(MTI)

rták mentjét

os sztrájkot, és felszólí-
a politikai pártokat:
ezeknek hasonló ellenál-
kciókat Alberto Natusch
ezredes törvénytelen
mje ellen. Az illegálitás-
onult államfő közölte:
vetközi támogatást kér
aga törvényességének
védéséhez az ENSZ-től,
egyesült Államoktól, és
nikai Államok Szerveze-
sét az Andok-egyezmény
ágaitól, az el nem kötele-
országok mozgalmától és
szervezetektől.

bolíviai parlament csü-
ki rendkívüli ülésen ho-
natározatában megerősít-
elnöki tisztben Guevara
rztét, és megfosztotta jo-
ól azokat a szenátorokat
pviselőket, akik együtt-
ódtak az államcsiny vég-
jtóival.

berto Natusch Busch ez-
s, aki törvénytelenül ki-
ta ki magát Bolívia el-
őjévé, „elnöki minőségé-
eskütelére fogadta a
örtökön megalakult új
ány miniszterei. Az új
net — az EFE jelentése
nt — katonai és polgári
helyiségekből áll.

AP beszámolója szerint
o Herrera, a megdöntött
nyé hadügyminisztere
lte Busch ezredessel: a
ereg támogatja az ál-
sint. Egyes jelentések
nt azonban az ország két
ontosabb helyőrsége még
csatlakozott Natusch
chhoz.

legfrissebb jelentések
nt az új bolíviai junta
zlatla a parlamentet, és
külső állapotot hirdetett
z egész országban. (MTI)

MIT JELENT MA kommunistának lenni?

Eszmecszerénk negyedik
résztvevője, Bobák Sándor
az elkötelezettség és az
életcél összefüggéseiről, és
kommunista felelősségének
és fölkészültségének kap-
csolatáról, az ellentmondá-
sok megítéléséről, a véle-
ményalkotás higgadtságá-
ról, a bíráló és a megbírált
magatartásáról beszélt.

Sorozatunk utolsó vá-
laszadója Solyom Béla, a
püspökladányi Zöld Mező
Termelőszövetkezet pártve-
zetőségének titkára.

— Öszintén szólva nem
gondoltam még ilyenformán
erre. Maga a szó — kom-
munista — is ritkán hang-
zik el manapság, meg aztán
hétköznapi nemigen jutnak
effélek az ember eszébe.
Teszi a dolgát: mindennapi
feladataiban, és a követel-
ményekben rejlik inkább,
hogy mit is jelent kommu-
nistának lenni.

— A követelmények pe-
dig egyre magasabbak, ma
már kevés az, hogy valaki
jól dolgozik, becsületes,
rendes, szorgalmas. Ha va-
lakit emiatt — csak emiatt
— ajánlanak párttaggá, ezt
egy idő óta kevésnek tart-
juk. Legyen az illető fizikai
dolgozó vagy akár vezető,
szerezzen felvétel előtt bi-
zonyos jártasságot a moz-
galmi munkában. Ha fiatal,
a KISZ-ben, ha idősebb,
akkor másutt. Enélkül fel-
sem kerülhet a felvétele.
Nem ahhoz ragaszkodunk,
hogy funkciót viseljen, ha-
nem ahhoz, hogy aktívan
tevékenykedjen a köztér-
ben. Ezt mérlegeljük első-

sorban, a közéleti aktivi-
tást. Igen, szelektálunk,
mert a párttaggal szemben
támasztott követelmények
ezt kívánják. Természe-
sen nem kész kommunis-
tákká várnunk, a párttaggá
nevelés nem fejezhető be a
tagfelvétellel. A továbbiak-
ban nagyon sokat jelent az
idősebb kommunisták segí-
tőkész támogatása. Huzá-
mosabb idő és sok-sok párt-
megbízatás szükséges ah-
hoz, hogy valaki valóban
kommunistává érjen, annak
nevezhessé magát.

— Nem engedhetjük meg
a párttagok körében a kö-
zömbösséget. Azt sem, hogy
valaki azon kívül, ha nagy
néha fölszólal, ne csináljon
semmit. Ennek elkerülésére
a legjobb „szabályozó esz-
köz” a testre szabott párt-
megbízatások kiosztása,
azok végrehajtásának fo-
lyamatos ellenőrzése. A
közéletben éleesebbnek kell
lennie a határnak arra néz-
ve, hogy ki kommunista és
ki nem, mint például a
munkában.

— Természetesen munka-
időn belül is látszania kell,
de igazán a közéletben mu-
tatkozik meg: ki a kommu-
nista. Nem csak a pártren-
dezvényekre gondolok, ha-
nem az üzemi demokrácia
forumaira, a munkahelyi
értekezletre, minden
olyan alkalomra, ahol a
kommunisták véleményére
szükség van. Ahol a párt
határozatainak érvényt kell
szerezni, befolyását növelni.

— A kommunisták ma-
gattartása nagyban hozzá-

járulhat ahhoz, hogy milyen
a munkahelyi légkör. A
nyílt, őszinte viták, a kriti-
ka szükségessége: közhely
Mégis mennyire más ott
dolgozni, ahol ezt elvárják,
igénylik! Szépet, jót mon-
dani mindenki tud, de az
együgyben még nem vi-
szli előre az ügyet. A terme-
lés ma már annyira bonyo-
ult, hogy egyszerűen hazu-
dik az (önmagának hazu-
dik), aki úgy gondolja:
nincs szüksége kritikára, bí-
rálatra. Nincs mindentudó
ember. Persze nem azt aka-
rom én mondani — félre ne
értse —, hogy csak kritizál-
junk, és ezzel rendben is-
van a dolog. Mérlegelni
kell a másik problémáit és
lehetőleg segíteni is a meg-
kritizáltat. A munkahelyi
közösségekben egymásra
vagyunk utalva, senki sem
dolgozik egyedül.

— A szövetkezetekben lé-
nyegesen nagyobb szerepe
van a döntések kimunkálá-
sában a pártszervezeteknek,
mint másutt. Ez nagy fele-
lősséget ró ránk, akik a vég-
vetkezeti mozgalomban vég-
zünk pártmunkát. Nap nap
után felelősséggel dönteni
— többek között ezt jelenti
ma kommunistának lenni
egy szövetkezetben.

T. D.

Egészségügyi klub Debrecenben

November elsején délután
a debreceni városi Tüdőgon-
dozó Intézet épületében avat-
ták fel és adták át rendelte-
tésének az egészségügyi dol-
gozók klubját.

Mint azt avatóbeszédében
Borbély Miklós, a városi ta-
nács elnökhelyettese elmon-
dotta, a városi egészségügyi
osztálynak és az egészségügyi
dolgozók pártszervezetének
kezdemenyezésére 1978 őszén
kezdtek meg a klubhelyisé-
gek kialakítását; a Tüdőgon-
dozó Intézet alagsori termei-
nek átalakítását, berendezé-
sét — nem kevés társadalmi
munkával.

A klub régi gondot old
meg, hiszen most már egy
helyen és kulturált, szép kör-
nyezetben tarthatnak testü-
leti üléseket, politikai okta-
tást vagy éppen szórakoztató
programokat. A helyiségek
kialakításában a patronáló
szervek mellett a Hajdú-Bi-
har megyei Gyógyszertári
Központ szakemberei, a No-
vember 7. és a Május 1. Szoc-
ialista Brigád, az Országos
Mentőszolgálat debreceni
mentőállomásának KISZ-esei,
a Tüdőgondozó Intézet fiatal-
jai és más egészségügyi szer-
vek munkatársai is jelentő-
sen segítettek a klub kialaki-
tását.

„Segítse elő az egészségügyi
dolgozók szakmai és politikai
fejlesztését, kulturált szórako-
zását ez az új létesítmény” —
ezekkel a szavakkal adta át
Borbély Miklós az egészség-
ügyi dolgozók klubját.

A klubot dr. Gergely Ist-
ván, az egészségügyi dolgozók
pártszervezetének titkára
vette át, majd a meghívott
vendégek, a Debrecen városi
Tanács Végrehajtó Bizottsá-
gának és egészségügyi osztá-
lyának, a megyei tanács
egészségügyi osztályának
képviselői, valamint Katona
Lászlóné, a debreceni városi
pártbizottság osztályvezetője
megtekintették a klubhelyisé-
geket. Az ünnepség kötetlen
klubfoglalóval ért véget.

Példát mutató emberek

Berettyán Sándor éppen
fel akar szállni gépere.
Még civilben van, most ér-
kezett a délutáni műszak
kezdésére. A gép is szeli-
den, mocsanatlanul áll.
Leginkább valami furcsa
teherautóhoz hasonlít első
pillanatra, de mégis na-
gyon eltérő attól. Tetején
most összehúzódnva, össze-
csukva pihen a daru.

Váltás van. A délelőtt
dolgozó brigádtag átadja a
gépet az jónnan érkező-
nek. S pár perc múlva új-
ra felzúg a motor, újra ki-
dugja csápját a gép, s da-
ru emelkedik a magasba,
mozdul, precíz, pontos ki-
számítottsággal, s emel és
lerak hatalmas elemeket,
mindig azt, amit kell, ami-
re szükség van és oda, aho-
vá azt a tervezők megál-
modták.

Építkezés folyik. Kórház
épül, a Bartók Béla úton, a
régóta folytatásaként.
— Most éppen itt dolgo-
zunk. Illetve itt is. Mert a
brigád jelenleg is öt he-
lyen végzi feladatát — eb-
ből egyik tagunk éppen a
fővárosban.

Igy mondja a brigád ve-
zetője, jelezvén, hogy bi-
zonyos ők szinte annyiféle
dolgoznak, ahányan van-
nak.

Aztán pár percet mégis
szakítani kell a beszélge-
tésre, s bár ezt már a hiva-
talos munkaidőből veszi el
Berettyán Sándor, mégis
biztos, hogy nem megy az
a munka rovására. Behozza
azt a brigádvézetőt.

— A brigádunk — a Pe-
tőfi Mobil-daru-kezelő Szoc-
ialista Brigád — 1973-ban
alakult. En két éve vagyok
a vezetője a 13 fős kollekti-
vának — mondja Berettyán
Sándor mintegy be-
mutatózóképp. — De
tulajdonképpen már 1960
óta ismerjük egymást,
együtt vagyunk, mivel a
tagság nagyobb része ak-
kor került a Hajdú megyei
Állami Építőipari Vállalat-
hoz tanulóknak, s aztán itt
is maradtunk. Illetve, volt
aki elment közülünk, de
azóta már azokat is vissza-
hoztuk, visszahívtuk.

Fiatal a brigád. Nemcsak
azért, mert 1973-ban ala-
kultak szocialista brigád-
dá, hanem életkorukat te-
kintve is. A legidősebb is
még csak 44 év körüli, a
legfiatalabb meg 24. Átlag-
életkoruk 33—34 év.

„A több éven át végzett
közhasznú társadalmi mun-
ka elismeréséül az ÉVM
Hajdú megyei Állami Épi-
tőipari Vállalat Petőfi Mo-
bildaru-kezelő Szocialista
Brigádjának a Debrecen
Városért kitüntetését ado-
mányoztuk.”
Az idézet 1979. október
18-án hangzott el, amikor
a Debrecen városi Taná-

csón ünnepséget tartottak
városunk felszabadulásá-
nak évfordulója tiszteleté-
re. ***

Az igazság az, hogy tel-
jesen váratlanul, meglepe-
tőesszerűen ért bennünket a
hir. Valamennyien ott vol-
tunk a városi tanács dísz-
termében, és — ugye,
mondani sem kell — mind-
annyian meghatódtunk a
kitüntetéssel.

Miért kapták?
A munkáért mindenk-
előtt. S mégsem csak azért.
Hanem azért, mert a ma-
gas szinten végzett fontos
és nélkülözhetetlen tevé-
kenységük mellett állandó
belső igényné válna azt is
folytatják, ami a szocialis-
ta brigádmozgalomban a
pontos munkán túl is egy-
értelmű kötelesség, amitől
a szocialista brigád többé,
magasabb színvonalúvá,
emberformálóbbá válik
más közösségeknél. Egyszó-
val: példamutóan élnek a
munkavégzéskor és azon
túl is; tanulnak, fejlődnek,
szakmailag, politikailag
egyaránt; emberségre, kö-
zösségi életformára, egy-
másért való felelősségre
tanítják egymást, s ezáltal
másokat is; példát mutat-
nak munkafegyelmében,
kitartásban, pontosságban
és áldozatvállalásban; és
lehetne tovább sorolni még
mindazt, amit ők, az építő-
ipar és kiváló brigádjai tet-
tek és tesznek nap mint
nap.

És e sokféle tettnek lát-
ható eredményei vannak
Debrecen városában, illet-
ve egész megyénkben: fel-
sorolni is nehéz lenne,
hány építkezésnél működ-
tek hasznosan közre gé-
peikkel. Elégedjünk meg
ennyivel: a megalakulásuk
óta a vállalat szinte vala-
mennyi építésében, szere-
lésében részt vállaltak. A
kezelésükben levő mintegy
30 millió forint értékű gép
jobb kihasználása érdeké-
ben kétféleképpen munka-
rendet vezettek be, s ezt ők
vállalják, megoldják.

Pedig a munkájuk nem
könnyű.

— Nem is annyira a fi-
zikai megterhelés jelenti
számunkra a nehézséget —
mondja Berettyán Sándor,
s ez fiatal, energikus alka-
talt látván teljesen hihető
—, hanem inkább az idegi
megterhelés fáraszt vala-
mennyiünket. Nagy súlyú
és nagy terjedelmű any-
gokat emelünk, illesztünk
a helyére, amivel banni
nem éppen egyszerű fel-
adat. S ugyanakkor ne-
kedünk azokra is vigyázunk
kell, akik a gép alatt, a te-
her alatt vannak...

Még bírják. Bírják a
munkát, bírják a felelős-
ség terhét. Hisz fiatal, jó
brigád... (Fotó: Kőszeghy
B. L.)

Mit ajánlunk a családiház-építőknél?

Hitelek az OTP-től

Sorozatunk befejező részé-
ben az Országos Takarékpén-
tár ajánlását ismertetjük
röviden. A családiház-építés
kulcskérdése a pénz, hiszen
ez határozza meg legnagyobb
mértékben, mit és hogyan
építhetünk. Az OTP két fő
módon segíti az építetteket
— az egyikről már előzőleg
beszámoltunk: a tanácsokkal
karöltve állami telkeket ala-
kítanak ki, melyek előnyö-
sebben, azaz olcsóbban meg-
vásárolhatók. A másik: a
hosszú lejáratú építési hitel
nyújtása. Az építetők az
építés helye szerinti illetékes
OTP-fióktól kérhetnek építé-
si kölcsönt, amelynek mérté-
ke az építési költség 50 szá-
zalékáig terjedhet. Felső ha-
tárát az évente meghatároz-
ott hitelpolitikai irányelvek-
ben rögzítik.

A hitelnyújtás szempontjá-
ból különbséget kell ten-
nünk, ha az építkezés meg-
gyeszkéshelyen, városokban
és kiemelt településeken tör-
ténik. Ebben az esetben
ugyanis magasabb a hitel,
mint másutt: a családiház-
építési kölcsön felső határa
160 ezer forint lehet. Ugyan-
akkor az egyéb településeken
ez a felső határ 150 ezer fo-
rint. A hitel kamata egysé-
gesen évi 3,5 százalék, a tör-
lesztési idő maximum 25 év.

Az állami vállalatoknál
előzetes munkások részére az
építési helytől függetlenül
200 ezer forintig terjedő hi-
tel lehet folyósítani, 30 éves
lejáratra, ugyancsak 3,5 szá-
zalékos kamatozás mellett. A
három vagy több gyerme-
ket eltartó családok a fizi-
kai munkásokkal azonos
mértékű hitelt kaphatnak, az

évi kamat mértéke ez eset-
ben csak 2 százalék.

A felsorolt esetekben az
építési saját hozzájárulás
mértéke az építési költség 50
százaléka — ez lehet építési
anyagban, pénzben vagy el-
végzett munkában. 1979.
augusztus elsejétől kedvező-
bő váltak a lakásfelújítási,
-bővítési és korszerűsítési hi-
telfeltételek. Ennek követ-
keztében magasabb összegű
kölcsönök nyújthatók. A fel-
újítási (tatarozási) kölcsön
városokban és kiemelt telepü-
léseken 100 ezer, egyéb te-
lepüléseken 90 ezer forint. A
korszerűsítési és közművesi-
tési kölcsön 70 ezer forint.
Lakóházak (lakások) bővíté-
sére (toldalékpítés) városok-
ban és kiemelt településeken
100 ezer forint kölcsönt ad
az OTP, egyéb településeken
90 ezer forintot. Nagy laká-
sok műszaki megosztása,
nem lakás céljára szolgáló
helyiség lakással való átala-
kítása esetén a kölcsön ösz-
sége a legutóbb felsorolttal
azonos (100, illetve 90 ezer
forint). Közterületen közmű-
vek létesítésére 20 ezer, föld-
gázenergia-hasznosítással
összefüggő közművesítésre 70
ezer forintot lehet kapni. A
lakásfenntartó szövetkezeti
lakóházak felújítására laká-
sonként bármely településen
100 ezer forint az adható köl-
csön összege, társasházak
esetében pedig lakásonként
(városokban és kiemelt telepü-
léseken) 100 ezer, illetve
(egyéb településen) 90 ezer
forint.

Visszatérve a családi ház
építésére feltétlenül meg kell
említenünk, hogy a munkál-
tató vállalatok, intézmények
(a munkahely) az OTP-köl-

csónon túlmenően lakásépi-
tési alapjuk terhére külön-
böző mértékű támogatást
nyújthatnak. A rendelkezé-
re álló összeget kamatmentes
hiteleként adják, és annak
beszedéséről az OTP gondos-
kodik. A kölcsön visszafizeté-
sének idejében a dolgozó
megállapodik munkahelyé-
vel, de ez az időtartam 15
évnél rövidebb nem lehet.

Az építkezési kölcsönt gé-
nyelni az építkezés helye
szerint illetékes takarékpén-
tári fiókoknál lehet. Itt be-
 kell szerezni a kölcsön-
igénylési nyomtatványt és
ehhez — kitöltése után —
mellékelni kell az ingatlan
(telek) egy évnél nem régebbi
bi keletű telekkönyvi kivon-
natát, a tervrajzot, a jogerős
építési engedélyt, valamint
nyilatkozatot arra vonatko-
zóan, hogy az építetők nem
áll lakástulajdon-szerzési
korlátozás alatt.

Sorozatunk első részében
bővebben esett szó az aján-
lott tervekről. A hitelnyúj-
tásról szólva az eddigiekhez
hozzá kell tennünk, hogy aki
az ajánlott tervek alapján
építkezik, az a lehetőségek-
hez képest maximális hitel-
támogatásban részesül, és
kérelmét előnyben részesítik
a kölcsön elbírálásakor.

Ismét azt tudjuk ajánlani
végül, amit minden alkalom-
mal e sorozatban: érdemes,
sőt szükséges az építés elő-
készítésének idején akár az
OTP Hajdú-Bihar megyei
Igazgatóságánál, akár a he-
lyi takarékpénztári fiókban
érdeklődni, részletesen meg-
tudni mindent, ami a hitel-
hez csak kell.

Szilágyi Gábor

ÜZEMI LAPOKBAN olvastuk

A gyes-en levő szövetkezők helyzetéről tárgyalt a közelmúltban Debrecenben a megyei szövetkezőbizottság és a KISZÖV nőbizottsága. A szövetkezők vezetői, valamint a KISZÖV elnöksége és nőbizottsága minden évben vizsgálja a szövetkezőkben dolgozók helyzetét. Ezen belül igen nagy azoknak a száma — a nődolgozók 20 százaléka, mintegy 1337 fő —, akik az elmúlt évben gyermekgondozási segínyt vettek igénybe. A

SZÖVETKEZETI ÉLET

októberi számában Koczk Tamás összegzi a tanácskozási eredményeit. Ebből idézünk néhány adatot.

A gyes-en levő nők többsége elvégezte a nyolcosztályos általános iskolát. Számuk eléri az 1100-at. Örvenedtes, hogy mindössze 2,8 százalékuknak nincs meg ez az alapfokú végzettsége. Évrolévre emelkedik a középiskolát végzettek száma, jelenleg 186. Felsőfokú végzettsége három gyes-en levő nődolgozónak van.

A segélyezés ideje alatt a tanulmányukat folytató nők száma — bár még nem éri el

a kívánt szintet — lassú emelkedést mutat, az előző évekhez viszonyítva. Az 1978/79-es tanévben összesen 98 kismama, a gyes-en levők 7,3 százaléka vett részt valamilyen oktatási formában. A továbbtanulóknak közel a fele középiskolában tanul, a többiek vagy szakmunkástanfolyamra vagy valamilyen szakmai továbbképzésre járnak.

Megszokott gyakorlat, hogy az év utolsó harmadában elkezdődnek a következő esztendő gazdasági tervelőkészítő munkái is. A

HÚSIPAR

című lapban Halász Zoltán terv-statisztikai osztályvezető, miközben az elmúlt esztendő gazdasági mutatóit értékelte, illetve a vállalat hosszútávú terveinek fő előirányzatait vázolta fel, a jövő évre vonatkozóan számított adatot is ismertettük.

„Hízott sertésből mintegy 520 ezer darab, vágómarhából 38 ezer darab, vágójuhából 90 ezer darab felvásárlása szerepel irányszámainkban. Sertésből vágásra 330 ezer darabot, marhából 15 ezer darabot terveztünk.

Sertésvágásnál az ez évi várható mennyiségnél kevesebbet tudunk vállalni, mert a háromhetes karbantartási leállást is beütemeztük. Eb-

ben az évben — mint ismeretes — a nagyjavítás elmaradt, és egész évben folyamatos volt a termelés. Húsüzemi gyártásunk irányszáma 630 vagon volt. Ezt a mennyiséget minimumnak tekintjük.

A saját megyei értékesítésen felül idegen megyei kiszállításra szerződéseket kezdeményezünk.”

A termelési eredmények fokozásában, a jó szakemberré válás folyamatában a munkahely nevelési-oktatási tevékenysége alapvető jelentőségű. Mint a Hajdú-Bihar megyei Tanács kiskereskedelmi vállalatának lapja, az

ÉRV

hasábjain Dzsula Józsefné írja, a tanulókat az elődó munkára szakoktató és a bolti gyakorlati oktató tanítja. A szervező szerint az eredményes képzés érdekében a következő feladatok teljesítését várhatjuk el a bolti gyakorlati oktatóktól:

- a tervszerű, folyamatos, a forgatási terv szerint végzett oktató-nevelő munkát,
- a tantervi követelmények teljesítését,
- a tanuló munkanaplójának, ellenőrzőjének elemzését,
- a tanuló realis értékelését magatartásáról, szakmai fejlődéséről, munkájának megbízhatóságáról, bolti munkabeosztásáról, foglalkoztatásáról,

Hová lett a Dérj térről Méliusz sirköve?

A régi, megszűnt debreceni temető területéről a neves emberek sirköveit összegyűjtötték, és sorban elhelyezték őket a Dérj téren. A több száz sirköve között volt egy, melyet elszállítottak. Nem csekély munkát jelentett, hiszen több száz sirköve áthelyezéséről volt szó. A sirköveket a múzeum igazgatóságának belegegyezésével átszállították a Kollégiumba, és annak emeleti részén, az Egyházművészeti Múzeum előtt helyezték el.

A sirköve az első magyar fűvészkönyv szerzőjének, a Herbárium írójának az emlékének őrzője. Méliusz Juhász Péternek állították, aki 1572. december 15-én halt meg. A sirkövet Zoltay Lajos, a városi múzeum volt igazgatója találta meg és azonosította 1907-ben.

Méliusz Juhász Péter a Somogy megyei Horriban született, és németországi tanulmányai után 1558-tól lett debreceni lelkész, majd 1561-től tiszántúli püspök.

Egy időben a megyei tűzoltó-parancsnokság Csapó utcai laktanyájának közvetlen tözomszédságában laktam. A szobám ablakából időnként különös dolgokat figyelhettem meg: a szolgálatot teljesítő tűzoltók rendszeres időközönként gyakorlatoztak a laktanya udvarán, többször is „főpróbát” tartottak, és csupán egy-két igazi „éles” esetet való kivonulásukat figyelhettem meg.

Most húsz óra után egy-két perccel — belépve a laktanya kiskapuján — szokafalt csendeséget tapasztalok, az udvaron néhány lámpa ég, a garázsajtók leeresztve. Az ügyeleti szobában viszont annál nyugibb az élet.

Bene József megyei ügyeletes és Éles Barna az éjszakai rádió végrehajtásának módjait elemzi

A Belügyminisztériumhoz tartozó szervnél az ügyeletrendszer 24 órára, amit 48 óra pihenő követ. Bene József zászlós — a riport készítése idején a megyei ügyeletes tisztelet ellátó tűzoltó — nyugalmas napnak itéli meg a mait. Napközben kétszer kellett kivonulni tüzesszethez, mindkettő jelentéktelennek minősíthető, de mindenképpen jelen kellett lenni a helyszínen.

A megyei ügyeletes bemutatja sorra az ügyelettársakat. A szobájával szemközti helyiségben teljesít szolgálatot a híradóügyeletes, ide futnak be a telefonhívások, és mindjárt a bejelentést követően az esetet az ügyneveztetől kárfelvételi lapra rögzítik. (Megnugtatósal csak annyit: a városból, de a megyéből is egyszerre hat-hét hívás is befuthat, a készülék nem jelez foglaltságot.)

— Ha már a bejelentéseknél tartunk, akkor — kissé kritikus hangon szólva — el kell mondanom, hogy sok a bajunk a telefonbeszélgetésekkel. Számtalan esetben még a pontos címet sem tud-

Éjszakai ügyeletben

ják megmondani izgalomban az emberek, csak felkiáltanak, hogy tűz van. Pedig nekünk ez az egyetlen támpont, amiből következtethetünk, milyen fokozatú esetről van szó.

Mindezt már Éles Barna főhadnagy, a megyei parancsnokság tűzoltási szolgálati főelőadója mondja. Szavai- ból az is kiderül, hogy az ügyeletesi szolgálatot három ember látja el főmegbízottként, ezenkívül a megyében még három helység rendelkezik készenléti egységgel. (Berettyóújfalú, Püspökkladány, Hajdúnánás.) Visszatérve a bejelentésekhez: az említett felvételi lapra kerülő lakossági bejelentés alapján az ugyancsak folyamatos szolgál-

at adó ügynevezett szolgál-
getésre. Éles Barna a következőket mondja:
— A mindenkori ügyeletes szabályzatban rögzített feladata, hogy a bejelentések után koordinálja az egységek tevékenységét, persze minde- nek előtt a riasztást szakszerűen végezze el. Nekünk nagyon nehéz minősíteni az eseteket, hiszen a helyszínrre érkezés előtt pontosan nem tudhatjuk, mi vár ránk. Mindenesetre a nagy fontosságú, népgazdaságilag is jelentősnek mondott üzemeknél fokozottabban a készenléti szolgálatot — ezt nyugodtan állíthatom — a megye tűzvédelmére éjjel-nappal biztosítva van.

Amikor több ismerősöm tűzoltókról alkotott véleményét tolmácsolom — a tűzoltók tűzvárók, alig csinálnak valamit két tüzest között, és így tovább —, szapora gesztikuláció közepette ezek ellenkezőjéről győznek meg beszélgetőpartnereim. Elég csak arra gondolnom, amit a szomszédos bérház ablakából láttam. Most pontosan is megtudom, hogy egész napra szóló kiképzési, gyakorlati terv alapján végzik munkájukat. Délelőttöként 50 perces elméleti, illetve gyakorlati órákat tartanak, a város, de a megye csaknem összes üzemét, intézményét úgy ismerik, mint a tenyerüket. Az ismereteket csakis a folyamatos képzés során sajátíthatják el. Mert a tűzoltók nemcsak tűzoltással foglalkoznak, hanem közreműködnek ezernyi más esetben is. Például a balesetek java részénél igényeltetik a jelenlétük, de a műszaki apparátus is hasznos segítség lehet, egy karambol során a daruskocsi gyakorta megjelenik. Szükség van rájuk az esetleg bekövetkező ár- és belvizeknél, földrengés esetén. Aztán a segítségnyújt-

TŰZOLTÓK A LAKTANYÁBAN

tás számtalan módozata vár rájuk.

Éles Barna — aki ezen az éjszakán a minden alkalomra kötelező parancsnoki ügyeletet látja el — végigkalkulol a bizonyos mértékű szűknek mondható megyei, járási, illetve városi tűzoltó-parancsnokságon, a laktanyaépületekben. Közben megtudom tőle, hogy ő maga szolgálatparancsnoki beosztásban töltött el jó néhány évet, s tapasztalatai azt bizonyítják, hogy igen gyakori a lakosok részéről megnyilvánuló félrevezető szándék, vagyis a vaklármá. Az elmúlt két hét során nyolc-tíz félrevezető bejelentés érkezett a parancsnokságra.

Már a szolgálatparancsnok szobájában vagyunk, ahol Szabó Csaba alhadnagy egészen másról, az ügyeleti tevékenységtől eltérő dolgról beszél:

— Nem is gondolná, hány-szor oka a tüzesszethez a gondatlanság. Például nemrégiben Egyeken — egy mezőgazdasági üzemben történt tüzeset kapcsán — a szabálytalanságok sorozatát fedeztük fel. Másik jellemző, hogy a bérházi lakások tüzeseinél a ház csaknem összes lakója hátrahátrajtatja a munkáját, ott tolongnak, toporognak, ahol nem kellene. Sokszor a kis esetet óriásira fújják fel a bejelentők.

Még néhány adat az ezen az éjszakán szolgálatot teljesítő tűzoltócsoporthoz: 80 százaléknál többen rendelkeznek valamilyen szakmával, majdcsak 20 százalék érettségi vizsgát tett.

Bene József végül is — szolgálatának reggeli befejeztekor — az elmúlt 24 óráról igencsak kedvező képet tud formálni, mindössze két tüzeset volt.

Kiss Dezső Péter

Éjszaka a tűzoltókocsiknak száz másodpercen belül el kell hagyniuk a laktanyát (Fotó: Fekete Gábor)

Pedagógiai pályázat

A Hajdú-Bihar megyei társadalmi szervezetek pályázatát hirdettek pedagógiai tanulmányok írására az 1978/80-as tanévre. A pályázat célja olyan dolgozatok létrejöttének segítése, amelyek hozzájárulnak az oktatás-nevelés-képzés olyan módszereinek kialakításához, amelyek a személyiség sokoldalú kibontakozását, korszerű alapműveltséget, marxista világnézetet eredményeznek.

Pályázni lehet egyéni vagy kollektív gyakorlati munkán, saját tapasztalatok elemzésén, kutatáson alapuló 12–20 oldal közötti terjedelmű dolgozattal. Egy szerző legfeljebb két pályamunkát küldhet be a megyei Pedagógus Továbbképző Intézet címére, de ezek nem lehetnek más pályázaton már részt vett vagy nyomtatásban megjelent munkák. A pályázat jellegű, a dolgozatok beküldési határideje 1980. augusztus 31. Eredményhirdetésre 1980. novemberének első hetében kerül sor.

A pályadíjak összege: I. díj: 2500 Ft, II. díj: 2000 Ft, III. díj: 1500 Ft.

A pályázatot meghirdető bizottság az új alapdokumentumok bevezetésének tapasztalatairól, az erkölcsi, politikai nevelésről, a pedagógusok munkájának fejlesztéséről, a tankötelezettségi törvény végrehajtásáról, a pályakezdő nevelők beilleszkedéséről írt és elhelyezett pályamunkákat 500 Ft különdíjjal jutalmazza. Pelajánlott különdíjat a hajdúböszörményi városi tanács művelődési osztálya s a Pedagógusok Szakszervezete ottani városi bizottsága, illetve a Dolgozók Általános Iskolája is.

A pályázatra javasolt témák megtalálhatók a megyei Pedagógus Továbbképzési Intézetnek a pályázatot meghirdető kiadványában.

ÚJ BIZTOSÍTÁSOK

Díjmelés helyett — térítéscsökkentés

Hazánkban a mezőgazdasági nagyüzemek biztosítása — hasonlóan az egyéb biztosítási ágakhoz — önkéntes. Ezért az ismertett gondok megoldásánál messzeemenően tekintettel kell lenni az üzemek teherbíró képességére, vagyis a korábban kialakított díjszint tartására. A kárkövetés megteremtését díjmelés nélkül kell megvalósítani.

Nem megfelelő megoldás az sem, hogy a ráfizetés nagy részét eredményező kockázatok kiiktassák a konstrukcióból. Másrészt viszont közzeg- gazdaságilag nem lehetséges, hogy valamely biztosítási ágazat — több év átlagában — ne legyen önelátó. Ennek megteremtése pillanatnyilag a térítések realis mérvű csökkentésével érhető el. A mezőgazdasági nagyüzemi vagyonbiztosítás díjrá- egyensúlyának megteremtése érdekében — továbbra is az üzemek igényeit, a költségvetés tehermentesítését tartva

szem előtt — az Állami Biztosító 1980. január 1-től térítési rendszerében néhány módosítást hajjt végre.

A növénybiztosítás keretében csak az átlaghozam-biztosításon alapuló módozatban lesz változtatás. Ezeket — a biztosítási módozat ráfizetéses volta mellett — a szabályozó rendszer módosulása is indokolja.

A téli fagy, kipállás, homokverés kockázatánál eddig kártérítésként a biztosítási összeg 30 százalékát fizette a biztosító. 1980-tól a kártalanítást 20 százalékra mérsékeli, mivel ez az összeg fedezi a felülvetést, illetve az újrahasznosítás költségeit, de legalábbis realisabban közelíti meg, mint a korábbi térítés. Több megfontolás is indokolja azt, hogy a szőlő-gyümölcs tavaszi fagykockázatánál 20 százalékos önrészesedést alkalmazzon 1980-tól a biztosító. Érdekelte kell tenni az üzemeket a károsodott,

de megmaradt termés teljes betakarításában, feldolgozásában, a lehető legkedvezőbb értékesítésben.

1980 elejétől a szabadáras növényeknél a mindenkori utolsó három év értékesítési átlagának szintjében fogadják el a biztosítható egységár alsó határát, az alulbiztosítások elkerülése végett.

Biztosítási hozamként a tárgyévet megelőző három év tényleges betakarított termésének átlagmennyiségét fogadják el az entul. Károsodás esetén a ténylegesen betakarított termés a kockázati kárként térített mennyiség 80 százalékával növelhető.

Állatbiztosításoknál a tenyészállat- és löbiztosítás díját átlagosan 10 százalékkal emelik. A növedék- és hizóállat biztosításánál az eddigi három díjosztály helyett az üzemenkénti tartásviszonyokat jobban kifejező differenciálásként 4 díjosztályt rendszeresítenek.

H. I.

Romok és p

Találkoztam a szági emlékvéde-
mennyi végtelme-
vagy az ónodi va-
nyait buja gaz lé-
togatók szeme elő-
ebek harmincad-
vasszecsényi kaste-
vári vár kétszéri-
pedig volt alkali-
hasonlítani, mit
műemlék elhant-
mit helyreállítva,
vá érdemesítve,
hajlékaul avatva.

Mennyi eredet
mennyi gondja van
védelmünknek!
megyei Nagocsón-
naszkodnak a Zic-
ban helyet kapoti
hon vezetői, hogy
lékvédelmi Felüg-
telvé miatti nem-
újítani az épület
hódifarkú cserép k-
tőhöz, szindelyes
homlokzatra), így
szemük láttára ro-
laga. Hasonló a
vagy a monoki ka-
ben érintettek sir-
délyből kellene
szakember pedig
honnán... És le-
tatni a sort. Nem-
tettünk, mint Do-
Magyar műemlék
albumát a nemr-
gáztott televíziós
tumfilm-sorozatja-
nunk. A könyvek
a kiállítás táblái
lékkincünk legbe-
rabjai köszönnék
tődi, a nagycenki-
vagy a kesztheli
pompija együtt
maradványokkal
nyagolt templom-
A műemlék-
íránt érdeklődők
nem tartozunk a
kastélyokban,
gazdag országok
és félezer nyilván-
emlék, műemlék-
let, illetve épület
alápolján nem pály-
élvonalba.

Sok bába

Műemlékeinkről
presbiteriumok,
kastélytulajdonosok
kódtak. A 30-as év-
ven hivatalosan
műemlékünk volt.
badulás után 450
lami tulajdonba
kat azonban — m-
látták a földesúri
jelképét — le-
széthordtak, n-

ZOLTÓK A KÖNYVTÁRÁBAN

mentalan módozata vár

Barna — aki ezen az n a minden alkalom-
ező parancsnoki ügye-
tja el — végigkalau-
zony immár szűknek
tő megyei, járási, il-
árosi tűzoltó-parancs-
n, a laktanyaépüle-
Közben megtudom
gy ő maga szolgálat-
noki beosztásban töl-
tő néhány évet, s ta-
tai azt bizonyítják,
en gyakori a lakosok
megnyilvánuló fél-
szándék, vagyis a
na. Az elmúlt két hét
nyolc-tíz félrevezető
és érkezett a parancs-
ra.

a szolgálatparancsnok
ban vagyunk, ahol
saba alhadnagy egé-
sről, az ügyeleti tevé-
től eltérő dolgról

m is gondolná, hány-
a tüzészetnek a gon-
g. Például nemrég-
eken — egy mezőgaz-
zomben történt tűz-
ocsán — a szabályta-
sorozatát fedezték
sík jellemző, hogy a
lakások tüzészetinél
saknem összes lakója
sja a munkánkat, ott
ak, toporognak, ahol
ilene. Sokszor a kis
riására fűjják fel a be-

néhány adat az ezen
kán szolgálatot tel-
tűzoltócsoporthól: 80
nál többen rendel-
valamilyen szakmá-
dcsak 20 százalék
vizsgát tett.

Lőzsef végül is —
ának reggeli befejez-
az elmúlt 24 órától
kedvező képet tud
mindössze két tűz-

Kiss Dezső Péter

odpercen belül el
e Gábor)

antés

maradt termés teljes
sában, feldolgozá-
lehető legkedvezőbb
ésben.
elejétől a szabadáras
knél a mindenkori
rom év értékesítési
k szintjében fogad-
biztosítható egység-
határát, az alubizto-
kerülése végett.
tási hozamként a
t megelőző három év
s betakarított termé-
lagmennyiségét fo-
szentül. Károsodás
ténylegesen betaka-
rálás a kockázati kár-
ított mennyiség 80
ával növelhető.

ntosításoknál a te-
t- és lóbiztosítás dí-
osan 10 százalékkal
a növekedés- és hízó-
tosításánál az eddigi
fiosztály helyett az
enti tartásvizonyo-
ban kifejező differ-
ként 4 díjostályt
esítenek.

H. I.

Megértő gondoskodással MŰEMLEKVÉDELMŰNKRŐL

A példa nem követendő!

Panaszkodunk országjáró
kulturánk hiányáról lépten-
nyomon, s noha a múzeumok
látogatottságát tekintve igen
előkelő helyet foglalunk el a
nemzetközi statisztikában (ta-
valy tizenhétmillió érdeklő-
dőt számláltak össze), ami
műemlékeink ismeretét, múlt-
tunk, építészeti és népraj-
zunk tárgyi emlékeit, haj-
dani társadalmi berendezke-
désük hírmondóit illeti, még
korántsem lehetünk elége-
dettek.

Romok és paloták

Találkoztam a magyaror-
szági műemlékvédelem vala-
mennyi végtelével. A nógrádi
vagy az ónodi vár maradvá-
nyait buja gaz lepi el a lá-
togatók szeme elől. Láttam az
ebek harmincadjáról jutott
vasszevényi kastélyt, a sár-
vári vár kétszeri bejárásával
pedig volt alkalom össze-
hasonlítani, mit jelent egy
műemlék elhanyagoltnak, s
mit helyreállítva, látvány-
vá érdemesítve, kiállítások
hajlékúlvá avatva.

Mennyi eredménye és
mennyi gondja van műemlék-
védelmünknek! A Somogy
megyei Nágocson arra pan-
aszkodnak a Zichy-kastély-
ban helyet kapott nevelőtől-
hon vezetői, hogy a Műem-
lékvédelmi Felügyelőség kö-
telmei miatt nem tudják fel-
újítani az épületet (lengyel
hód farkú cserép kellene a te-
tőhöz, zsindeyes ablakok a
homlokzatra), így aztán a
szemük láttára romlik az ál-
laga. Hasonló a taromány-
vagy a monoki kastély ügyé-
ben érintettek sírma is. Er-
délyből kellene faszindely,
szakember pedig ki tudja,
honnan... És lehetne foly-
tatni a sort. Nem kell mást
tettünk, mint Dobos Lajos
Magyar műemlékek című
albumát a nemrégiben su-
gárzott televíziós dokumen-
tumfilm-sorozattal összevet-
nünk. A könyvek lapjairól és
a kiállítási tablókrol műem-
lékkincsünk legbecesebb da-
rabjai köszönnek ránk. A fer-
tői, a nagycenki, az óbudai
vagy a keszthelyi kastély
pompája együtt él a szobor-
maradványokkal és az elha-
nyagolt templomromokkal.

A műemlékvédelmünk
iránt érdeklődők tudhatják:
nem tartozunk a palotákban,
kastélyokban, szobrokban
gazdag országok közé; nyolc
és félezer nyilvántartott mű-
emlék, műemlékjellegű épü-
let, illetve épületmaradvány
alapján nem pályázhatunk az
élvonalba.

Sok bába közt...

Műemlékeinkről valamikor
presbiteriumok, kegyurak,
kastélytulajdonosok gondos-
kodtak. A 30-as években öt-
ven hivatalosan nyilvántartott
műemlékünk volt. A felsza-
badulás után 450 kastély ál-
lami tulajdonba került, sok-
kat azonban — mert bennük
látták a földesúri elnyomás
jelképét — leromboltak,
széthordták, némelyiknek

tás, a szervezés és az ellenör-
zés az építésügyi miniszte-
ré, a műemlékekkel kapcsola-
tos művelődéspolitikai felada-
tokat pedig a kulturális mi-
niszter látja el. A műemlék-
ké, illetve műemléki jelentő-
ségű épületek nyilvántartáshoz
tehát két miniszter együttes
határozata szükséges. A töb-
bi kategória sorsát viszont a
műemléki hatóság feladatkö-
rét betöltő Országos Műemlé-
ki Felügyelőség döntheti el
az illetékes minisztériumok
egyetértésével. Szakhatóság,
felügyelet, a hasznosítással
megbízott idegenforgalmi és
a karbantartást végző beru-
házo szerv hatás- és jogköre
sokszor tisztázatlan. A sok
huzavonát nemegyszer bizony
felbecsülhetetlen értékű em-
lelkek selylik meg.

Sok bába közt elvesz a gye-
rek. Ez a közmondás jut
eszembe, ha a számos szerv
között kallódó értékekre
gondolok. A helyzet ugyanis
az, hogy a gyermek csak sír,
sír, mert nem tudja, hogy a
bábák közül melyik az iga-
zi.

Az örökösök felelőssége

Műemlékeink létükkel, ál-
lapotukkal, stílusukkal és épí-
tőanyagukkal nemcsak törté-
nelmünk évszázadairól vallá-
nak, de tükrözik a korstílusok
törvényszerűségeit, és az
utókor gondoskodásáról is
vallanak.

Sok helyreállított épület
azonban ismét romlásnak in-
dul, mert nincs kihasználva,
mert nem tudott szervesen
beépülni a környezeti életébe,
vagy mert épp a látogatók te-
szik tönkre. A folyamat meg-
fékezéséhez az ügy fontossá-
gának felismerésén túl pénz-
re és egységesebb közgondol-
kodásra van szükség. A me-
gértő gondoskodás többet
érhet az anyagi támogatástól,
amely pedig nem kevés:
évente csaknem félmil-
liárd forint fordítható mű-
emlékvédelemre. Am ez is
csupán húsz-harminc na-
gyobb helyreállítására ele-
gendő. Most is például 26 he-
lyen folyik az országban ré-
gészeti felkutatás. Az idei
évre tervezett 109 munkából
csak hetvenötöt kezdtek meg
vagy fejezték be.

Kinek a kezében van ma a
műemlékvédelem? Az irányi-

Kelendő könyvek

Véget értek a műszaki könyvnapok

Tizennyolcadik alkalommal rendezték meg az idén október 5–31. között a műszaki könyvnapokat.

A manapság elburjánzó könyvnapok, könyvhetek, könyvhónapok sorában jelentős hagyományai vannak ennek a rendezvénysorozatnak. Az alkalomra hat kiadó ötvenhárom újdonságot jelentett meg, az összpéldányszám meghaladta az 550 ezret. A könyvesboltok kirakatainak fő helyére a műszaki könyvek kerültek, a könyvtárakban és a munkahelyeken kiállításokat és vásárokat rendeztek az újdonságokból és a keresett műszaki könyvekből.

A könyvkiadók, könyvterjesztők most összesztetik a statisztikákat, most vonják meg a műszaki könyvnapok mérlegét. Mi három vállalat könyvterjesztőt és az Ady könyvesbolt vezetőjét kérdeztük meg arról, hogyan zárták az akcióit.

Deim Sándorné könyvterjesztő, Egyesült Izzó, Hajdúbosszormény:

„Vállalatunk műszaki könyvtárával közösen kétnapos műszaki könyvkiállítást és -vásárt rendeztünk. Dolgozónk figyelmét felkeltették a bemutatott könyvek, különösen az elektronikai és az építészeti könyvek iránt érdeklődtek. A bemutatóval az volt a célunk, hogy vállalatunk dolgozói megismerkedjenek az elérhető műszaki kiadványokkal. Az Ady könyvesbolt segítségével elég széles választékot tudunk kínálni, a könyvek kellő példányszámban álltak rendelkezésünkre. A két nap alatt két-három ezer forintos forgalmat bonyolítottunk le.”

Tokár Zoltánné könyvbizományos, Hajdú megyei Tanács Tervező Vállalat, Debrecen: „Vállalatunknál már kialakult gyakorlata van a műszaki könyvnapok lebonyolításának. Először bemutatót tartunk építőipari szak-
könyvekből — hiszen ezek vágnak leginkább a vállalat profiljába —, s munkatársaink ezek alapján rendelhetik meg a kívánt könyveket. A könyvkiállítást és -vásárt október 23-án rendeztük meg, s a 15 ezer forintos műszaki könyvkészletünk mintegy 6 ezer forint értékűt talált gazdára. Sajnos nem tudunk elegendőt beszerezni a Lakásunk és az Unokáink is látni fogják című népszerű könyvekből.”

Zolnay Gyuláné könyvtáros, Debreceni Konzervgyár:

Mi lesz a többivel? A sok-
kat emlegetett kapacitással
és a szakemberhiánnyal szá-
molva 80–85 évenként kerül
sor rájuk — ha addig el nem
pusztulnak. Pedig az elvi áll-
láspontra már régen tisztáz-
ták: a műemlékek a gazda-
ságosságra való tekintet nél-
kül, mindenáron fenntartan-
dók, a műemlékjellegű és
városképi jelentőségű épüle-
tek pedig addig, amíg nem
akadályozzák a fejlődést.

Viták helyett

A most befejeződött mű-
zeumi és műemlékvédelmi
hónap rendezvényei tovább
erősítették annak tudatát,
hogy közös történelmi örök-
ségünk védelme mindany-
nyunk feladata s kötelessége,
és szélesebb körű társadalmi
segítség igényel. Különö-
sen szükséges ez a támogatás
Hajdú-Biharban, amelynek
mai műemléki állaga távolról
sem tükrözi a terület egyko-
ri építészeti gazdagságát. Der-
csényi Dezső, a hazai műem-
lékvédelem nesztora írja
egyik tanulmányában, hogy
megyénkben a statisztika a leg-
kevesebb védett emléket
tünteti föl: „A 157 védett
épitmény közül is csak 25 a
műemlék, illetve 109 a mű-
emlékjellegű, míg a marad-
vány a városkép, illetve a fal-
ukép szempontjából meg-
ővásra méltó épület... E 157
objektumból 61, tehát csak-
nem 40 százalék Debrecenben
található. A védett épületek
közül mindössze 6 középkori,
pontosabban a barokk stílus
előtti; aligha van megye, ahol
ilyen alacsony számok mutat-
koznak.”

Ha a kitűnően megóvott és
hasznosított hortobágyi mű-
emlékgyűttes — híd, csárda,
szekérállás — „sorsára jut-
hatna” Debrecen legszebb
belsőter-
kiképzésű épülete, a
Kistemplom és mellette a
bazársor, ha műemléknek te-
kinthetnek az ősi településszer-
kezetet és a most lebontásra
kerülő kis eklektikus, sze-
cessziós házakat is, ha leg-
alább az állagát megóvnánk,
a hortobágyi múmalomnak,
már előrébb tartanánk.

De erről többet majd más-
kor.

Juhani Nagy János

A szárny- készítő...

KŐ PÁL KIÁLLÍTÁSA DEBRECENBEN

KŐ PÁL bemutatkozása
az egész éves kiállítási
programban revelatív erő-
vel bír.

KŐ PÁL tagja annak a
szobrászi „új nemzedék-
nek”, amely a SOMOGYI-
iskolán nevelkedve a plasz-
tikai műfaj minden gaz-
dagságát képes egyéni
transzpozícióban felmutat-
ni. Ő azonban túllépve
nemzedéktársai Somogyi-
epigonosságán, elsősorban
a szellemet, az expresszív
indulatot, s a műveken be-
lül mindig is egyszeri
egyensúlyteremtést lénye-
gítette át mesterétől.

KŐ PÁL a magyar plasz-
tikai hagyomány három fő
irányvonalára rezonál saját
módon. Így a népies
klasszicizmusra, az egy-
kor TELCS EDE képvisel-
te — anekdotikus groteszk-
re, valamint a népi naivak
„bábuszobrászatára”. Is-
merve ezt a hagyomány-
világot feldolgozza annak
tanulságait: a népies klasz-
szicizmust az ASSZONY
KÉSSEL ÉS MADÁRRAL
című alkotásban, a stili-
zált „groteszket” az ŰN-
NÉP II. kisplasztikájában,
míg a népi naivak távolra
nyúlt bábuszobrászatát a
KOSSUTH példázta. A
hetvenes évek közepére jut
el munkásságának csúc-
sára, s egy különös, egyéni
folk-szobrászati világot ala-
kít ki, amelyben a POP-
ART, a SZÜRREALIZ-
MUS, a DADA gondolatvi-
lága fonódik össze a ha-
gymányokkal. A kiállított
művek azonban ennél
mégis sokkalta szélesebb
oeuvre-t mutatnak: pl.
MENYASSZONY, VÖLE-
GÉNY, ISKOLÁS KIS-
LÁNY, NEGER ORVOS
PORTRÉJA. Hogy alkotásai
mennyire sokoldalúan
járják körbe a plasztika
lehetőségeit, jól példázza a
HUNYADI JÁNOS rene-
szánsz megmunkálása a
popos réz fejbölgérről, a
MENYASSZONY LÁDÁ-
VAL fa-gipsz-ólom
együttése az anyagszimbo-
lika sikeres kibontásával
(gipsz-fehér menyasszony,
nyers fa frigidó és az
ólomba merevített drapé-
ria-együttése. A HANN FE-
RENC portréja a hiperrea-
lista alkotás példáját
szerepel a kiállításon. A
CSONTVIRÁG „morbid”
humorú, szürrealista csont-
kollázs. A HOLDFÉNY-
BEN (Kondor Béla emlé-
kére) szimbolizmus: a
szárny nélküli Ikarosz la-
kilitását, a „kondori” meg-
nem élt — de vágyott —
közeg pillanatszerűségét
fogja egységbe. Nem a
„beethoveni Holdfény szo-
nátá” klasszikus mérték-
tartása ez a mű — ez drá-
ma; a meg nem értett szel-
lem zuhanása korának
harmónia húrjai között.

A DELILA, s az ANYÁM
KÖNYVEI részei annak a
megújulási folyamatnak,
amelyik a KOSSUTH-ban
s a SZÁRNYKÉSZÍTŐ-ben

„Első ízben rendeztük meg üzemünkben a
műszaki könyvkiállítást és -vásárt, és kedve-
ző tapasztalatokat szereztünk. A régebbiek-
kel együtt 150-féle könyvet tudunk felvonu-
ltatni, és különösen a táblázatokból, zseb-
könyvekből, ipari szakkönyvekből fogyott el
sok, 3 ezer forintot megközelítő összegben. A
könyvtárunkban egyébként egész idő alatt
folyt az árusítás.”

Kovács Béla, az Ady könyvesbolt vezetője:
„Kedvező vonása az idei műszaki könyv-
napoknak, hogy szemben a korábbiakkal,
egyre több üzem keres meg bennünket, kéri
a segítséget, közreműködést, az újdonságok
szállítását. Azzal, hogy a könyveket a mun-
kahelyekre visszük ki, jóval hatékonyabb
propagandát tudunk kifejtetni a vásárlásra.
Eredményesebben így a műszaki könyvnap-
ok az ünnepi könyvhét és a gyermek-
könyvnapok által képviselt tendenciába il-
leszthető. A kedvező összkép kialakításában
nagy része volt annak, hogy megjelentek a
beigért kiadványok, és több sikeres újdón-
sággal jelentkeztek a kiadók. Igen kelendő
volt például az Optoelektronikai receptek, a
Lakásunk, a Gépszervezetek méretezési zseb-
könyve, a Csomagolótechnikai kézikönyv, a
Fotólabor zsebkönyv, a Középszokai fizikai
példatár, a Mérőműszerek az autóban és a
Villanyserelés című könyv, sok más mellett.

Az újdonságok megfelelő példányszámban
jelentek meg — egy-két kivételtől eltekinté-
sen —, s így nem volt gondunk az utánpótlás-
sal. A siker oka az is, hogy a műszaki könyv-
kiadók igyekeznek együttműködni a köny-
vesboltokkal, tájékozódni a vásárlók igé-
nyeiről, a Műszaki Könyvkiadó pedig kataló-
gusba gyűjti a kiadott könyvek adatait. Nem
hagyható említés nélkül, hogy szélesedik a
műszaki jellegű könyvklubok hálózata,
amely tagjainak 15 százalékos kedvezményt
biztosít. Az idei műszaki könyvnapok pontos
összegezését ezután fogjuk elkészíteni, de
annyt már megállapíthatunk, hogy köny-
vesboltunkból mintegy 850 ezer forint érték-
ben szállítottunk ki műszaki könyveket, ami
200 ezerrel több a tavalyinál. A forgalom nö-
vekedésének jelentős tényezője, hogy a mun-
kahelyi közvetítőktől az ABC-áruházakig
széles terjesztői skálán tudtuk forgalmazni
az idén a műszaki könyveket.”

T. G.

Kossuth

teljesedtek ki igazán a
hetvenes évek közepére. Ez
idő tájt talált rá KŐ PÁL
arra az egyéni transzpozí-
ciós világra, amelyben
művei méltán reprezentál-
ják primer értékeiket.

A KOSSUTH-ban a he-
roikus történelmi személy
helyett egy a saját nagysá-
gának köpenyében burkoló-
zó s a köpeny burkában
védelmet találó politikust
állít elének. Arca egy típus-
maszk, amely Kossuth
megkérdőjelezhetetlen
nagyságát még holtában is
ránk testálja. A tudatos
anyaghasználat (sújtás, fa
arc, Kossuth-kalap) a gon-
dolat mind jobb kibontását
teszi lehetővé.

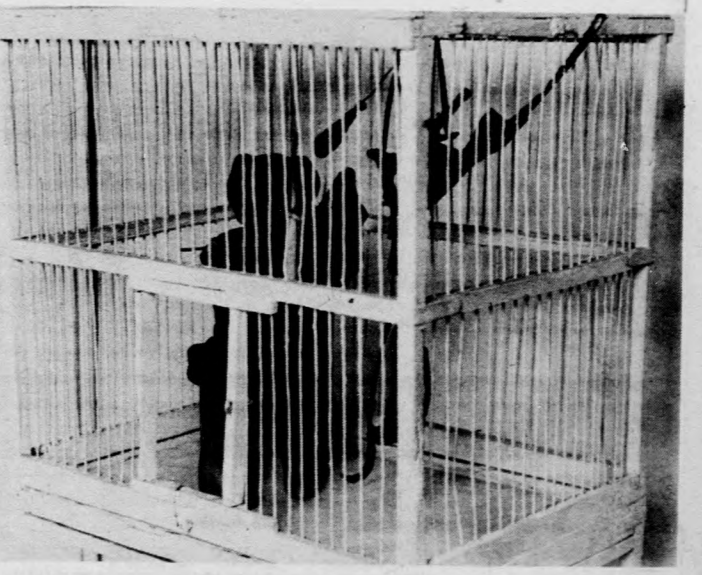
A SZÁRNYKÉSZÍTŐ al-
kotói paradoxon. Vajon
emlék a cigány festő Ba-
lázs Jánosnak? Vagy sok-
kal több, sokkal áttele-
sebb mondanód sugárik
alkotásából? Nos igen. Tá-
rsadalmi szintre emeli a
„kalitkát”, s mindany-
nyunk felelősségévé teszi
a benne alkotó ember sor-
sának alakulását. A csont-
szárny — mementó értékű,
egy a még fellelhető
„szárnykészítő”, alkotó tí-
pusú „emberbáb” organi-
kus gyászemlékműveként.

A TÖRTÉNELEM-
KÖNYV (emlékműterv) —
jelzi a továbblépés lehetsé-
ges útját, s a monumentá-
lis köztéri alkotások re-
formtörvényeit is. A há-
rom jelentős sorsforduló —
1848., 1919., 1945. — szá-
badásgmadara lebeg a
megmérettetés „kapcsos
könyve” fölött, bemutatva
a gondolat szárnyalását
(Petőfi, Ady, Veres Péter)
s a tűzviharok lehetőségei-
ben utárra indult nemzeti
kibontakozást. S ha majd
megvalósul nagyban is, ki-
ki elmélázhat történelmi
lapjain, s a további lapo-
kat egyéni tartalommal
töltheti meg. A fa-réz em-
lékműterv — eev mobilis,
történelmi idődiagram: bi-
zonyságtétel nemcsak a
múlt, hanem a jelen em-
berének elkötelezettségéről
is.

KŐ PÁL kiállítása a
művelődési központ színhá-
zi előcsarnokában novem-
ber 18-ig tekinthető meg.

Vadász György András

Szárnykészítő

Mesterfokú tornász bajnokság

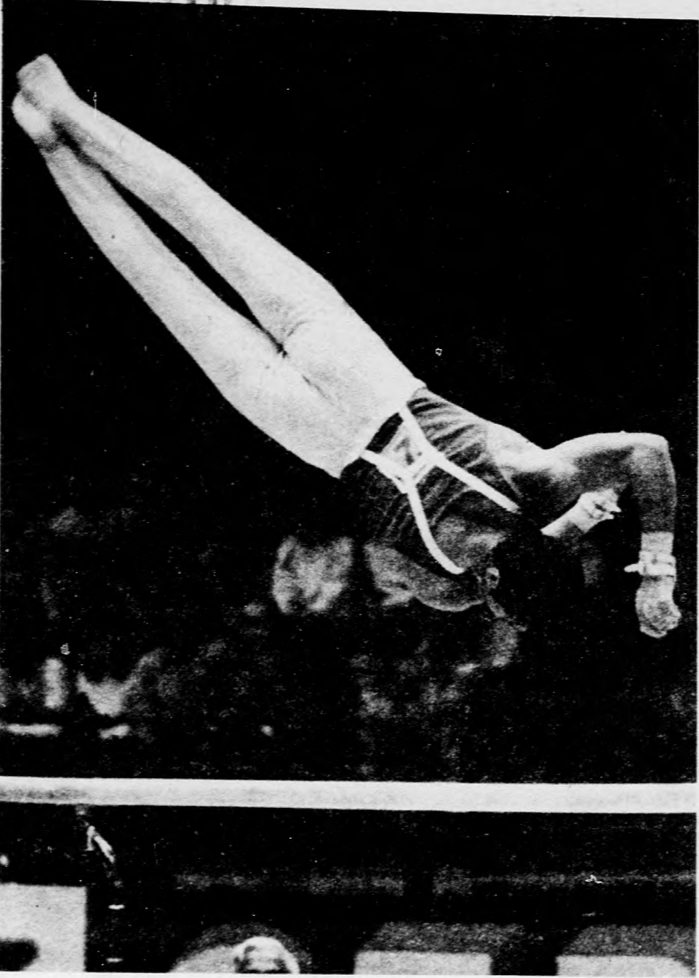
A nőknél Csányi, a férfiaknál Kovács vezet

Ünnepélyes keretek között került sor pénteken este Debrecenben az 1979. évi országos mesterfokú női, férfi egyéni tornász bajnokság megnyitójára. A Himnusz elhangzása után Simon Mihály, a városi sportcsarnok igazgatója mondott megnyitót, üdvözölte a magyar tornasport vezetőit, legjobb versenyzőit.

A szép sportág kedvelői voltak művelői több, mint ezren jelentek meg a sportcsarnokban. Többségükben fiatalok, diákok, akik nagy tüsszalással szöngyöztek a szebbnél szebb, jobbnál jobb gyakorlatok bemutatásához. Pénteken az összetett egyéni bajnokság kötelező gyakorlatait mutatták be a résztvevők. 15 női és 12 férfi tornász.

Egyszerre két-három szerez is folyt a küzdelem, mind a nők, mind a férfiak két csoportra osztva mentek szerről szerről — gördülékenyen zajlott le az első versenynap programja. A nők négy, a férfiak hat szerez mutatták be kötelezően előírt gyakorlatait, melyek megfigyelték a dallasi világbajnokság és a moszkvai nyári olimpiai játékokra előírt gyakorlatanyagokkal.

A nőknél a legmagasabb pontszámot Csányi Erika érte el, akinek felemáskorlat-gyakorlatát 9,8-ra értékelték. Ezenkívül 9,7-es pontot ért el Csányi talajon, Almási a felemáskorlaton, Óvári a gerendán és a felemáskorlaton. A kötelező gyakorlatok után az életpont: 1. Csányi (KSI) 38,40, 2. Óvári (Dunaújváros) 37,90, 3. Flander (Bp. Postás) 37,90, 4. Almási (KSI) 37,80, 5. Kalmár (Békéscsaba) 37,55, 6. Kanyó (KSI) és Horácsek (Bp. Spartacus) 37,05—37,05.

Donáth Ferenc legrása a korlátról (Iklódy János felvétele)

A férfiaknál Magyar Zoltán legerősebb szerez, a lötléngésben kiemelkedő teljesítményéért 9,75 pontot kapott, Kovács a talajon és Donáth a korláton volt a legerősebb, egyaránt 9,6—9,6 ponttal. A kötelezők után az állás: 1. Kovács (Dunaújváros) 56,80, 2. Donáth (Ú. Dózsa) 56,55, 3.

Magyar Z. (FTC) 56,05, 4. Molnár (Ú. Dózsa) 55,75, 5. Vámos (FTC) 54,60, 6. Kramarics (Ú. Dózsa) 54,45 ponttal. Ma, szombaton délután a sokkal látványosabb és érdekesebb szabadonválasztott gyakorlatokkal folytatják a mesterfokú tornász bajnokságot.

Két hét szünet után forduló az NBI-ben

Salgótarján—DMVSC

Kétheti szünet után ma újabb fordulót rendeznek az NBI-ben. A DMVSC a kiesés ellen küzd és a jelenlegi bajnoki táblázat utolsó helyén álló Salgótarjánal mérkőzik. Az együttes tegnap délután autóbusszal elutazott a bányászvárosba. A péntek délelőtti edzés után Telesi Gyula elmondotta, bízik abban, hogy csapata folytatja idegenbeli jó szereplését, és legalább az egyik pontot elhozza Salgótarjánból. A vezető edző változtat a középpályás sor összetételén, Potyók játszik e sor közepén. Telesi Gyula a középpályás sor harcosságát, szerelőkészségét akarja javítani a hosszú idő óta beállított játékos Potyók szerepeltetésével. A DMVSC az alábbi összeállításban lép pályára: Szabó — Kiss, Garamvölgyi, Szigeti, Halla — Somogyi, Potyók, Sziggyártó — Timár, Fedeli, Jankovics. Cserék: Gulyás, Szűcs, Menyhart. Noha az STC az utolsó he-

lyen áll, nehéz másfél óra vár a debreceniekre. A bajnoki szünet alatt Varga László vezető edző nyilvánvalóan megpróbálta rendezni a sorokat Tarjánban, hiszen amennyiben a mai mérkőzésen nem szerez pontot a bányászcsapat, helyzete szinte megpecsételődik. A hazaiak nyilván elszántan lépnek pályára. A DMVSC csak akkor érhet el sikert, ha olyan higgyan és fegyelműen játszik, mint eddigi idegenbeli mérkőzéseiben. A találkozót Tompa vezeti. A forduló párosítása: Békéscsaba—Újpesti Dózsa, DVTK—Bp. Honvéd, Tatabánya—Vasas, Pécsi MSC—Rába ETO, MTK—Volán SC, Ferencváros—Székesfehérvári MÁV Előre, Videoton—Pécsi VSK, Dunaújvárosi Kohász—Zalaegerszegi TE. A forduló mérkőzéseiről a Petőfi adó 14 órai kezdettel körkörös közvetítésben számol be.

Labdarúgó NB II

A labdarúgó NB II-ben szereplő debreceni csapatok közül a D. Universitas vasárnap Debrecenben játszik bajnoki mérkőzést az egyetemi sporttelepen a Honvéd Asztalos J. SE ellen, míg a D. Kinizsi Nyíregyháza vendégszerepel, a bajnokságra törő NYVSSC lesz az ellenfele. A D. Kinizsi az esélytelen csapat nyugalommal lép pályára. Molnár János vezető edzőnek Sugár, Vaczvilák és Kelemen sérülése okoz gondot, így csak vasárnap a mér-

közés előtt jelöli ki a pályára lépő csapatot. Az NYVSSC—D. Kinizsi találkozó játékvezetője Huták lesz. A DUSE esélyesként lép pályára a szabolcsi honvédcsapat ellen. A debreceni együttesnek mindkét pontot meg kell szereznie a vasárnap talákozón. Az együttes Gyulán javuló formát mutatott, bizunk benne, hogy megszakad a hét hete tartó nyeretlenségi sorozat. A mérkőzésen dr. Botka bíráskodik.

November 7. a sportpályákon

Hagyomány már Hajdú-Biharban is, hogy nagy ünnepeink alkalmából a sportcsarnok külön programot rendeznek. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulójának tiszteletére az idén is lesz ünnepi sportműsor. Debrecenben már ma, szombaton délelőtt megmelegednek a nagy ünnepről, mégpedig azzal, hogy váltófutóversenyt rendeznek a Nagyerdőn, az Ady Endre sugárúton — 9 órától. A Debrecen Kupáért hétfőn és kedden folytatják a vasárnap délután kezdődő nemzetközi férfi kézilabdatornát — a városi sportcsarnokban.

Ünnepi kispályás focitornát rendeznek 4-én Hajdúszoboszlón, a Gázláng sporttelepen, s 7-én sakkban, asztaliteniszben is lesznek küzdelmek s játékos sportvetélkedők Hajdúszoboszlón. Balmazújvárosban november 6-án új munkacsarnokot avatnak, 7-én női, férfi kézilabdában és kispályás labdarúgásban lesz ünnepi torna. Vámospercsen — ugyancsak 7-én — hat férfi együttes kézilabdavillamtornáját rendezik meg. A megye több városában, községében lesznek ünnepi sportvetélkedők november 7. alkalmából.

Sorsoltunk Bázalben

A Nemzetközi Kézilabda-szövetség svájci fellegvárá Bázalnak egy eldugott kis utcájában, a barátságos kert közepén álló emeletes villa három földszinti helyiségében található A sportág népszerűségét és fejlettségét korántsem tükröző szerény, mondhatni szűkös körülmények között. Az ajtón levő kis névtáblán kívül nem találtunk semmi újat, hogy ebben a házban az egyik legnépszerűbb labdarúgókészítő egész világra kiterjedő hálózatát irányítsák. Néhány nappal ezelőtt — a zsúfolásig tömött szobákban — Max Rinkerburger, az IHF főtitkárnak német, majd francia nyelvű üdvözlő szavai után itt sorsolták a Bajnokságok Európa Kupája és a Kupagyőztesek Európa Kupája 1979/80. évi küzdelem-sorozata második fordulójának párosítását.

A Magyar Kézilabda-szövetség megbízása alapján (egyben a BEK-ben szereplő Tatabányai Bányász is képviselve) Molnár Tiborral, a D. Dózsa ügyvezető elnökével vetünk részt a sorsoláson. Spanyol, osztrák, német, csehszlovák, jugoszláv, francia, holland, olasz, svájci és portugál sportvezetők, edzők, újságírók üdvözölték egymást régi ismerősként a sorsoláson. Peppmeyer úr, az IHF irodavezetője nagy szívélyességgel segítette át az „újoncokat” az ismerkedés nehézségein, bemutatta a jelenlevő csapatképviselőket, majd minden különösebb ceremóniát mellőzve kezdetét vette a sorsolás, s izgatottan vártuk, ki lesz a D. Dózsa ellenfele, kit kap partnernek a Tatabánya. Először a BEK résztvevőinek névjegyét tették a tekintélyes méretű ezüstserlegbe. Az irodavezető semmit sem vett el kedélyéből, körberhordta a serleget, biztatva a jelenlevőket a következő név kihúzására. Mindenkihez volt néhány barátságos szava — vigasztaló vagy megnyugtató, az ellenfél erősségétől függően. A nevek egyre fogytak a serlegből, de mi még mindig sehol, s a félelmetes NSZK-beli ellenfelek szintén ott lapulnak. A franciák képviselője, egy csinos hölgy nyúlt a kehelybe, és saját országának együttesét, a Cercle Sportif Dijonnais nevet emeli ki. Szimpatikus? Nosza, nem lenne rossz utazni őket! Molnár Tibor bal keze szintén nem téved: a D. Dózsa ellenfele a D. Dózsa lett! A jelenlevők halk tapsa jelzi, hogy értékelik ezt a „stílusbeli következetességet”. Mi pedig „Ennél rosszabb sose történjen velünk!” felkiáltással rohantunk az első utunkba eső telefonhoz, hírdül adni Debrecenbe az örömteli újságot. Fellelegezhettünk. Bizva abban, hogy ezt egy magyar közmondás miatt, amelyben az ivásról és a medve bőréből van szó, utólag, a december közepi visszavágó után sem kell elsieltetnünk minősíteni...

A sorsolást kommentáló újságicikk a Bild október 24-i számában. Jo Deckam már új-ból tud számolni — adja hírül a szalagim, a cikkirő pedig beszámol arról, hogy a világválogatott kézilabdázó tatabányai súlyos sérülése után már gyógyulóban van, szellemileg teljesen ép, s a karácsonyt otthon, családi körben tölti. illette dicsőítő szavakkal. (Az újság egyébként a sorsolás kapcsán hamburgi interjúval közöl. A tudósítás beszámol arról, hogy Joachim Deckam, aki Tatabányán megsérült, s 131 napon át eszméletlenül feküdt, már a gyógyulás útjára lépett — számol, olvas, ír, s az orvosok véleménye szerint nemsokára a sétálást is újra tanulhatja má.)

Következett a debreceniek számára izgalmasabb rész, a Kupagyőztesek Európa Kupájának sorsolása. Mellettünk a Slavia Praha nem kevésbé sápadt vezetői imádkoztak Fortunához, s mint nem sokkal később kiderült, eredményesen, hiszen portugál ellenfelük legyőzése a papírforma alapján nem jelenthet nehézséget. A bolgárok pechsorozata itt is folytatódik — nem írjuk feljüket tőlük a jugoszláv Borac Banja Luka csapatát.

A nevek egyre fogytak a serlegből, de mi még mindig sehol, s a félelmetes NSZK-beli ellenfelek szintén ott lapulnak. A franciák képviselője, egy csinos hölgy nyúlt a kehelybe, és saját országának együttesét, a Cercle Sportif Dijonnais nevet emeli ki. Szimpatikus? Nosza, nem lenne rossz utazni őket! Molnár Tibor bal keze szintén nem téved: a D. Dózsa ellenfele a D. Dózsa lett! A jelenlevők halk tapsa jelzi, hogy értékelik ezt a „stílusbeli következetességet”. Mi pedig „Ennél rosszabb sose történjen velünk!” felkiáltással rohantunk az első utunkba eső telefonhoz, hírdül adni Debrecenbe az örömteli újságot. Fellelegezhettünk. Bizva abban, hogy ezt egy magyar közmondás miatt, amelyben az ivásról és a medve bőréből van szó, utólag, a december közepi visszavágó után sem kell elsieltetnünk minősíteni...

Sárkány Gábor

LABDAJÁTÉKOK

KOSÁRLABDA NB II.
D. Universitas—Miskolci EAFK 95:91 (56:47). Debrecen, férfi mérkőzés. Jó iramú, színvonalas találkozó, megérdemelt győzelem. Ld.: Fazekas 30, Mohos 20, Cserfalvi 13.

DMVSC—Békési AFÉSZ
46:42 (25:25). Békés, női mérkőzés. Nagy küzdelemben nyert a debreceni együttes. MEAFK—DUSE 58:53 (26:23). Debrecen, női mérkőzés. Fej fej mellett csata, a hajrában biztosította győzelmét a szerencsésebb vendégcsapat. Ld.: Elek 26.

RÖPLABDA NB II.
DMVSC—Ferroglobus 3:0 (6, 6, 3). Nők. Kevés ellenállást tanúsítottak a vendégek. Jók: Kincses és Kolbe.

DUSE—Külker SC 3:0 (12, 8, 1). Férfiak. A kiesés ellen küzdő fővárosiak csak az első játszmában voltak veszélyesek. Jók: Katona és Hecker.

D. Kinizsi—Sátorlajújhely
3:0 (10, 12, 1). Férfiak. Megérdemelt győzelem. Jók: Szatmári.

DUSE—NYVSSC 3:2 (—11, —8, 8, 9, 12). Férfiak. A lelkes főiskolás együttes tartalékos összeállításban 0:2-ről fordított. A debreceniek a táblázat negyedik helyén végznek, de sikerült legyőzniük a bajnok Szolnokot, az ezüstérmes Borsodi Bányászt s a bronzérmes Nyiregyházi VSSC-t is. Jók: dr. Berndt, Pellei és Szabó.

Szolnoki Vegyiművek—D. Kinizsi 3:0 (6, 10, 3). Férfiak. A bajnokságot ellen derekasan küzdött a debreceni együttes. Jók: Penyige és Tóth.

D. Kinizsi—DUSE 3:2 (—12, 13, 4, —13, 13). Férfiak. A helyi rangadón nagy küzdelemben nyert az élelmezési csapat, s ezzel biztosította helyét a középmezőnyben. Jók: Szatmári, Tóth, illetve dr. Tormai és Ács.

ASZTALITENISZ NB III.
Hajdúszoboszló—Leninvárosi Olefin SC 15:1, D. Vörös Mező—Törökszentmiklós 11:5, Nyiregyháza—Hajdúszoboszló 9:7, Mezőtúr—Békéscsaba 10:6.

SOROKBAN

A női kézilabda MNK 12-es döntőjébe jutott DMVSC a november végi csoportmérkőzések során a Tatabánya (NB I, negyedik helyezés) és a Bakonyi Vezécs (NB I, ötödik) ellen küzd a továbbjutásért.

Ribli Zoltán halasztást kért, így péntekről szombatra tették át a sakkvilágbajnok-jelöltségért folyó páros mérkőzés utolsó játszmáját, amely eldőlt a továbbjutásért. A világgossal mérkőző Adorján András számára már a döntetlen is elegendő lenne a nyolc közé jutáshoz.

A püspökladányi járás labdarúgó-bajnokságában: Sáp—Nagyvárad 1:0, Szerp—Bihartorda 3:1, Ebes—Nagyhegyes 2:3, A Földes—Hajdúszovát (2-1) mérkőzésen 85. percben felbeszakadt, mert a vendégcsapat levonult a pályáról. A Nagyrábé vezetői a mezőnyt, 12 ponttal.

Amsterdamban megkezdődött a nemzetközi sakkverseny, amelynek első fordulójában Portisch Lajos sötéttel döntetlent ért el Borisz Szpazzkij ellen. Sax Gyula játszmája a holland Timman ellen függőben maradt.

Hét végi sportműsor

November 3., szombat

Atléтика
Ady Endre sugárút, 9 óra: Ünnepi váltófutó verseny.

Röplabda
Hajó utcai iskola, 15 óra: DMVSC—Nyírbátor, Bátorfi. Női NB II-es bajnoki mérkőzés.

Torna
Városi sportcsarnok, 16 óra: Az országos mesterfokú női, férfi összetett egyéni bajnokság szabadon választott gyakorlati.

Teke
Munkásszálló, 8 óra: DMVSC II.—NYVSSC (Akurátni), — 14 óra: DMVSC ifj.—Ny. Taurus (Akurátni). — Berettyóújfalui, 8 óra: Berettyóújfalui—Szabolcsi Építők II. (Szabó). NB III-as csapatbajnoki mérkőzés.

Birkózás
Honvéd utcai birkózóterem, 13 óra: Országos megválasztás körteffogású felnőtt egyéni versenyt.

Kézilabda
Városi sportcsarnok, 16 óra: Magyarország—Lengyelország. Nemzetek közti férfi válogatott mérkőzés a Debrecen Kupáért.

Labdarúgás
Egyetemi sporttelep, 13 óra: D. Universitas—Honvéd Asztalos SE (dr. Botka). NB II-es bajnoki mérkőzés. — Gázvezeték utcai mérkőzés, 9 óra: D. Volán—Egyetemi sporttelep (Nagyerdő), 10 óra: D. Universitas—MTK (NB-s serdülő, Könyv, Szilágyi, Varga), 11:30: D. Universitas—MTK (NB-s serdülő, Fodor F., Tóth B., Demján J.), — 12:30: D. Kinizsi—Eger SE (NB-s ifjúsági, Jászai, Egeri, Fodor F., Demján J., Egeri, Egyetemi sporttelep (Nagyerdő), 10 óra: D. Universitas—MTK (NB-s serdülő, Könyv, Szilágyi, Varga), 11:30: D. Universitas—MTK (NB-s ifjúsági, Szilágyi, Könyv, Varga), — 12:30: Agráregyetemi pályája (Boszkormény, 10 óra: D. Universitas II.—D. Kinizsi II. (NB-s tartalék, Benke, Pusztai, Juhász L.).

Videókné. Megyei bajnokság (13 órától): Balmazújváros—Hajdúszoboszló (Bodnár, Tóth S., Vincze), — Balmazújváros—Egerek (Pataki, Kelemen, Cseh), — Báránd—Derecske (Hunyadi, Dalányi, Kiss II.), Berettyóújfalui—D. Volán (Szűcs, Rozsik, Demján J.), Kaba—Hajdú Vasas (Szabó L., Bak, Marosvári), Letavértes—Hajdúszoboszló (Bozai, Fodor S., Szilvási, Nyéki), Nádudvar—Hajdúszoboszló (Sathmári, Vezendi, Tóth J.), Nyíradony—Hajdúdorog (Nagy J., Erdős, Antal), Püspökladány—Köröscsanak (Palánki, Turi, Virág). — Berettyóújfalui járás bajnokság (14 órától): Tépe—Ujirás (Kiss J., Kiss A.), Zsáka—Pocsaj (Bucsi), Magyarhomorog—Szentpeterszeg (Bodnár, Turi), Kismarja—Köröscsanak (Galgóczi, Marosi), Esztár—Hencida (Gyarmati), Konyár—Mezőpéterd (10. Galgóczi, Marosi, Komáromi, Harkeresztes (Gál, Tóth, Matolcsi), Berekboszkormény—Csökmő (József, Csuhá), Mezősas—Vánosod (Molnár, Kormány). — Debreceni járás bajnokság, I. osztály (13:30-tól): Polgár—Tiszacsépe (Czirák, Sári, Nagy I.), Vámospercsen—Sáránd (Nagy J., Magyar, Gurbán M.), Józsa—Görbeháza (Tóth I., Keresztes, Szentmiklósi), Hajdúszoboszló—Almosd (Katona, Nagy Gy., Bagó), Hajdúbagos—Hosszaspályi (Gréz, Török, Nagy), Monostoripályi—Bodóháza (Hajdú II., Zám), Hajdúhadház—Miképercs (Krivács, Tóth J., Sándor), — II. osztály: D. Hunyadi—Kokád (1. Fodor, Bóti, Bakó). — Püspökladányi járás bajnokság: Biharnagybajtos—Sáp (13.30 Varga, Zsáka, Kovács). — Megyei serdülő bajnokság (10 órától): Egyek—Sárrétudvari (Nagy J.), Hajdú Vasas—Kaba (Kiss F.), Hajdúdorog—Nyíradony (Mezősas), Derecske—Báránd, Köröscsanak—Püspökladány, Hajdúszoboszló—Balmazújváros, Hajdúszoboszló—Letavértes, Hajdúhadház—Nádudvar.

Sakk
Megyei sportpálya (Simonffy u. 1/C), 8 óra: A megyei ifjúsági csapatbajnokság döntője. A debreceni járási CSB második fordulóját: Almosd—Letavértes, Hajdúszoboszló—Józsa, Hortobágy—Bagamér, Nyírmartonfalva—Újlella, Tiszacsépe—Téglás.

Tájfutás
BIOGAL, 9 óra: A megyei minősítő verseny negyedik fordulóját.

Teke
Egyetemi pálya, 8 óra: D. Universitas—Nyiregyházi TITASZ (Orosz). NB III-as csapatbajnoki mérkőzés.

Torna
Városi sportcsarnok, 10 óra: Az országos női, férfi mesterfokú bajnokság szerenkenti döntő.

Debrecen Kupa '79

Holnap délután négy órakor kezdődik Debrecenben a városi sportcsarnokban a Debrecen Kupa '79 kézilabdatorna. A részt vevő négy válogatott csapatot az Arany Bikában szállásolják el. Ma mind a négy együttes megérkezett Debrecenbe. Délután megtartják a technikai értekezést.

Vasárnap délután négy órakor Borbély Miklósnak, a Debrecen városi tanács elnökhelyettesének megnyitja után kerül sor a torna nyitómérkőzésére, a nagy érdeklődéssel várt Magyarország—Lengyelország találkozóra. Ez az összecsapás a Debrecen Kupa döntőjéig vezet. A Debrecen Kupa '79 kézilabdatorna belépőjeget a városi sportcsarnokban és az Expressz Diák- és Ifjúsági Utazási Iroda Vörös Hadsereg útja 77. alatti kiépítésében előtérben árusítják.

